

REPUBLIKA SRPSKA
OPŠTINA PETROVO
SKUPŠTINA OPŠTINE

**LOKALNI EKOLOŠKI AKCIONI PLAN ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE OPŠTINE
PETROVO 2012-2017. GODINA**

Petrovo, juli 2012. godine

Izrada Lokalnog ekološkog akcionog plana zaštite životne sredine opštine Petrovo je realizovana u okviru MDG-F programa Očuvanje okoliša i klimatske promjene: „Standardizacija upravljanja okolišem: povezivanje lokalnih i državnih aktivnosti u BiH“. Ovaj trogodišnji program zajednički provodi pet UN agencija: UNDP, UNV, UNEP, FAO i UNESCO, u partnerstvu sa Ministarstvom za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose BiH, Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, Ministarstvom okoliša i turizma FBiH, Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH, opštinama, te organizacijama civilnog društva. Program se finansira sredstvima španskog Fonda za dostizanje milenijumskih razvojnih ciljeva (MDG-F).

Opština Petrovo želi zahvaliti sljedećim pojedincima koji su uzeli učešća u izradi Lokalnog ekološkog akcionog plana zaštite životne sredine opštine Petrovo (LEAP¹) za period od 2012. do 2017. godine.

ČLANOVIMA OPŠTINSKOG TIMA ZA IZRADU LEAP-a:

Bojani Ristić	Spomenki Petković
Julijani Cvjetković	Draženki Maksimović
Dragici Pejić	Zoranu Trifkoviću
Nebojši Trifkoviću	

PREDSTAVNICIMA RADNE GRUPE:

Slađani Georgijev	Dušku Vidović
Vukadinu Sarafijanoviću	Nikoli Pekić
Vladi Simiću	Brani Marjanoviću
Draganu Petkoviću	Rajku Čosiću
Živoradu Radiću	Radoslavu Petroviću
Dušku Ristiću	Ljubanu Jovanoviću
Dušku Mihajloviću	Zoranu Ginderu
Vladimiru Nakiću	Milošu Velimiroviću
Nebojši Andriću	Jelenku Đuranoviću
Siniši Tomiću	Jovi Nikoliću
Marici Nikić	Draganu Andriću
Petru Živkoviću	Miroslavu Lazareviću
Nebojša Popović	Jugoslavu Jokiću
Radenku Blagojeviću	Aleksandru Jovičiću
Nikoli Nikoliću	Bošku Marušiću
Ostoji Đuriću	Milanu Martiću
Petri Vidaković	Slaviši Stanojeviću
Zoranu Vasiću	Petru Kataniću
Nenadu Kataniću	Mladenu Ristiću
Dušanu Cvijanoviću	Radojici Rakanoviću
Vedrani Brkić	Bori Božiću
Dušanki Mijić	Vladimiru Đuriću
Dijani Petrić	Bori Jorganoviću
Jovanu Tatomiroviću	Slađani Lazarević
Mirku Nikoliću	Ozrenu Jorganoviću

Aktivnosti na promociji i informisanju u toku izrade dokumenta sprovodila je Samostalni stručni saradnik za odnose s javnošću Gabrijela Gojković.

Tehničku asistenciju opštini Petrovo pri izradi Lokalnog ekološkog akcionog plana zaštite životne sredine pružio je konzorcij Centar za razvoj i podršku (CRP) i Udruženje Nešto više.

¹ LEAP je skraćenica od engleskih riječi Local Environmental Action Plan, te je kao takva skraćenica prihvaćena u BiH i koristi se označavanje opštinskih akcionih planova zaštite životne sredine.

Sadržaj

Uvod.....	4
Ukratko o opštini Petrovo	5
Proces izrade LEAP-a.....	6-9
Stanje životne sredine i identifikovani problemi.....	10-14
Vizija opštine Petrovo.....	15-16
Akcioni plan zaštite životne sredine opštine Petrovo.....	16-28
Monitoring i evaluacija akcionog plana zaštite životne sredine (LEAP-a).....	28-29
Koncepti projektnih prijedloga.....	30
Koncepti projektnih prijedloga u sektoru voda.....	31-35
Koncepti projektnih prijedloga u sektorima zemljišta i otpada.....	35-39
Koncepti projektnih prijedloga u sektorima atmosfere i energije.....	39-50
Koncepti projektnih prijedloga u sektorima biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa.....	51-53
Reference.....	54

---

1. UVOD

Jedinstvena i raznovrsna životna sredina naše opštine važna je svima koji žive i rade u njoj. Ipak, ovo životno okruženje ne možemo uzeti „zdravo za gotovo“, i stalno se moramo podsjećati da ono ovisi o tome kako ga čuvamo i na koji način njime upravljamo.

Takođe, jasno je i da djelatnosti i aktivnosti koje sprovodimo u našoj lokalnoj zajednici imaju određeni globalni uticaj koji se posebno manifestuje u vidu klimatskih promjena. Ova pojava se ne može ignorisati, jer ona ima uticaja na sve nas, te je na svima i odgovornost u smislu promjene ponašanja kako bi se postiglo smanjenje emisija stakleničkih gasova u atmosferu.

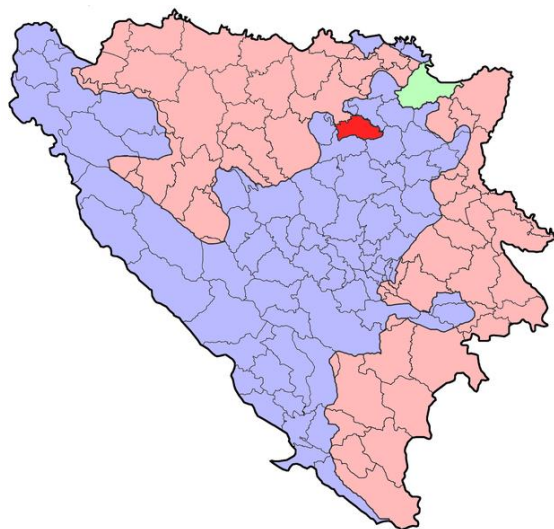
Tako smo se našli pred velikim izazovom, koji za našu opštinu znači kreiranje plana aktivnosti za poboljšanje stanja životne sredine, poboljšanje usluga u oblasti životne sredine i podizanje svijesti građana o njenom značaju. U prethodnih nekoliko mjeseci, građani naše opštine zajedno sa predstavnicima opštinske administracije ocijenili su stanje naše životne sredine i dali sugestije za njeno poboljšanje. Ovaj Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP) je rezultat naših diskusija i konkretnih prijedloga. LEAP je korak na putu unapređenja naše životne sredine.

Cilj izrade ovog dokumenta je definisanje programa, projekata i mjera za očuvanje i poboljšanje stanja životne sredine, te da podizanjem nivoa ekološke svijesti građana, a samim tim i stvaranjem kapaciteta potrebnih za aktivno učešće u zaštiti životne sredine, obnovimo, uredimo i unapredimo životnu sredinu koja će građanima opštine Petrovo pružiti mogućnost za zdrav život i razvoj „u punom skladu sa prirodnim i duhovnim bogastvom Ozrena“.

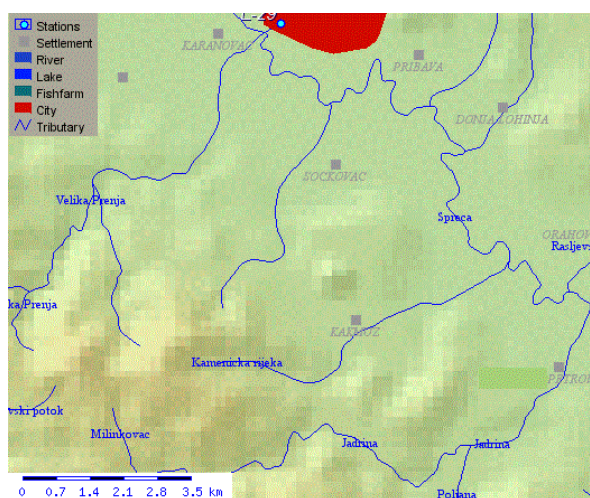
Ovo je tema o kojoj se nedovoljno govori u javnosti i ne postoji razvijena svijest građana u kojoj mjeri je za kratko vrijeme moguće trajno uništiti mali po površini, ali dragocjen i prepoznatljiv po svojim prirodnim, duhovnim i naslijeđenim vrijednostima prostor opštine Petrovo.

2. Ukratko o opštini Petrovo

Opština Petrovo nalazi se u središnjem dijelu BiH, odnosno središnjem sjevernom dijelu Republike Srpske obuhvatajući Sprečansko polje i sjeveroistočni dio planine Ozren. Nalazi se između tri poznata privredna bazena: Tuzlanskog, Zeničkog i Dobojskog. Opština Petrovo od Doboja je udaljena oko 25km, odnosno 45km od Tuzle a graniči sa susjednim opštinama: Doboju, Gračanica, Lukavac i Maglaj. Magistralnim putem Doboju-Tuzla i željezničkom prugom Doboju-Tuzla, opština je povezana sa regionalnim centrima. Ukupna površina opštine je 118,24 km² a čine ju sedam (7) mjesnih zajednica: Petrovo, Kakmuž, Karanovac, Sočkovac, Porječina, Krtova i Kaluđerica. Procjena je da na području opštine Petrovo živi oko 10.000 stanovnika. Petrovo je skoro u cjelini ruralno područje, osim malog dijela mjesne zajednice Petrovo, gdje se nalazi administrativni centar opštine i gdje je i najveća gustina naseljenosti. Reljefno 65% teritorije opštine Petrovo čini brdsko–planinsko područje, a ostalih 35% teritorije je ravničarsko. Prosječna nadmorska visina je 534m.

Položaj opštine Petrovo (crvena boja) u BiH i Republici Srpskoj

Mapa opštine Petrovo sa naseljima i vodotocima

Zbog geografskog položaja ovog područja i posebno složenih reljefnih uslova, na ovom području se smjenjuju tri karakteristična tipa klime. Niži dio područja oko 400m nadmorske visine ima tzv. zapadnu varijantu panonske klime umjereno-kontinentalnog tipa. Planinski dijelovi iznad 800 m nadmorske visine, imaju planinsku klimu, kao varijantu kontinentalne klime. Prelazni brdsko-dolinski krajevi imaju prelazne klimatske karakteristike i obrazuju poseban dolinsko-kotlinski klimati, koji se može nazvati predplaninski klimati. Prosječni klimatski podaci opštine Petrovo su: srednja godišnja temperatura vazduha je 10-12 °C u nizijskom dijelu opštine, odnosno 8-10 °C u planinskom dijelu, srednje godišnje trajanje sijanja sunca je 1800-2000 sati u planinskom dijelu odnosno 2000-2200 sati u nizijskom dijelu, te je srednja godišnja količina padavina 900-1250mm. Najzastupljenije privredne grane su: drvoprerađivačka djelatnost (od primarne do finalne obrade drveta), prerada plastike, trgovina, saobraćaj i metalna industrija. Posebno se, u posljednje vrijeme, ističe razvoj u poljoprivredi: peradarstvo, proizvodnja mlijeka, plastička proizvodnja i voćarstvo².

² Detaljan pregled svih privrednih i poljoprivrednih aktivnosti stanovništva sa kvantitativnim i kvalitativnim pokazateljima, se nalazi u Izvještaju o stanju životne sredine opštine Petrovo

3. Proces izrade LEAP-a opštine Petrovo

Prema članu 51. Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 28/07-Prečišćeni tekst), opštine su dužne da pripreme i donesu programe zaštite životne sredine u periodu od šest godina u skladu sa Republičkim strateškim planom zaštite životne sredine. Izrada LEAP-a u opštini Petrovo je započela donošenjem odluke Skupštine opštine Petrovo, broj: 01-022-50/10 iz maja 2010. godine o pristupanju izrade LEAP-a za područje opštine Petrovo.

Po donošenju odluke, Načelnik opštine je donio rješenje o imenovanju opštinske radne grupe za izradu LEAP-a kao i njenog koordinatora, po rješenjima broj: 02-014-4-1/11 i 02-014-4-43/10, respektivno. Za koordinatora opštinske radne grupe imenovana je Bojana Ristić, dok su članovi opštinske radne grupe: Spomenka Petković, Julijana Cvjetković, Draženka Maksimović, Dragica Pejić, Zoran Trifković i Nebojša Trifković. Opštinska radna grupa je početkom 2011. godine predložila i formirala savjetodavno radno tijelo sačinjeno od predstavnika mjesnih zajednica, javnih institucija, privrednih subjekata, organizacija civilnog društva i pojedinaca. Opštinska radna grupa za izradu LEAP-a je usvojila i primjenila Plan rada i Plan promocije LEAP-a tokom 2011. godine.

Opštinska radna grupa za izradu LEAP-a je definisala i identifikovala konkretne resurse životne sredine na području opštine Petrovo. Potom prema DPSIR³ metodologiji prikazani su svi zagađivači životne sredine sa količinama zagađenja prema svakom elementu životne sredine (voda, vazduh, zemljište), kako bi se identifikovalo stanje životne sredine na području opštine. Izvještaj o stanju životne sredine opštine Petrovo sa uvrštenim konkretnim ekološkim indikatorima, koji je urađen tokom LEAP procesa, predstavlja osnovu za praćenje napretka u našoj životnoj sredini.

Očekivanja u vezi sa LEAP-om i procesom izrade LEAP-a su da se sagleda stvarno stanje kvaliteta životne sredine na području opštine Petrovo, procijeni njen uticaj na zdravlje ljudi i kvalitet života, te da se preduzmu konkretne akcije (programi/projekti/mjere) koje će očuvati i unaprijediti životnu sredinu na području opštine. Na bazi toga, područje opštine Petrovo vidimo kao čistu i zdravu životnu sredinu, sa očuvanim prirodnim, kulturnim i istorijskim naslijeđem, te visokim životnim standardom i podsticajanim preduzetničkim ambijentom.

Namjera nam je da se akcije (programi/projekti/mjere) koje su definisane u LEAP-u opštine Petrovo prate i ažuriraju kako budemo dobijali nove informacije i identifikovali nove prioritete zaštite životne sredine.

Lokalni ekološki akcioni plan zaštite životne sredine opštine Petrovo se sastoji iz dijelova:

- Osnovne informacije o opštini
- Stanje životne sredine i identifikovani problemi životne sredine
- Vizija opštine
- Strateški i operativni ciljevi
- Akcioni plan
- Plan monitoringa i evaluacije LEAP-a

Izvještaj o stanju životne sredine predstavlja osnovni element za izradu LEAP-a, te ujedno daje prikaz stanja životne sredine na području opštine Petrovo. Izvještaj je izrađen na osnovu dostupnih podataka o stanju životne sredine i procjena trenutnog stanja, a obuhvata analizu stanja: voda, vazduha, zemljišta, biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa, kao i analizu ankete provedene među građanima

³ DPSIR je:

Uzročno-posljedični okvir za opisivanje uzajamnog uticaja između društva i životne sredine, koji je postavila Evropska agencija za životnu sredinu (European Environment Agency). Elementi tog okvira su: pokretačke snage koje djeluju na životnu sredinu (D – Driving forces), pritisci na životnu sredinu (P – pressures), stanje životne sredine (S – State), uticaj takvog stanja životne sredine na društvo (I – Impact), i odgovor društva na takvo stanje (R – Responses).

opštine Petrovo, kojom građani iskazuju svoj stav o stanju i problemima u životnoj sredini. Izvještaj o stanju životne sredine zbog obima predstavlja poseban dokument koji je sastavni dio LEAP-a.

Lokalni ekološki akcioni plan zaštite životne sredine opštine Petrovo u svojoj strukturi definiše:

Rezultate koje želimo ostvariti

Željeno stanje koje će nastati kao rezultat provođenja aktivnosti planiranih u LEAP-u

- **kako želimo da naša opština izgleda za 6 godina**

Ciljeve koje želimo postići

Detaljni ciljevi aktivnosti koje su navedene u planu. Postavljanje cilja predstavlja namjeru da se krene prema određenom rezultatu

- **kako ćemo znati da smo dostigli željeni rezultat**

Indikatore

Mjerljive pokazatelje koje koristimo za praćenje i izvještavanje o promjenama i kojim ocjenjujemo u kojoj mjeri je željeni rezultat dostignut

- **kako ćemo mjeriti ostvareni rezultat**

Šta

Projekat, aktivnost, protokol ili procedura koju možemo razviti i implementirati, a koje mogu biti kratkoročne i dugoročne

Ko

Opština/opštinska odjeljenja koja su odgovorna za svaku aktivnost

Kad

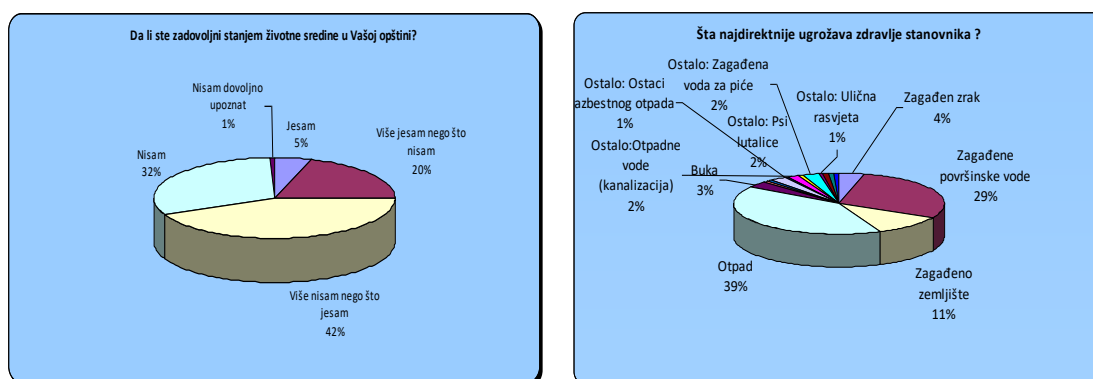
Vremenski rok za završetak aktivnosti

Koliko

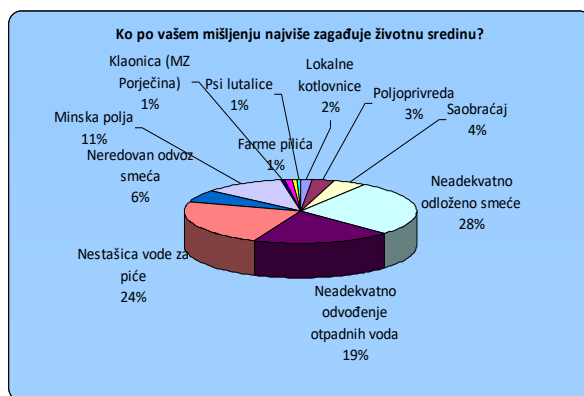
Okvirno: sredstva za implementaciju i potencijalni izvori finansiranja/sufinansiranja

3.1. Stav građana o stanju i problemima životne sredine opštine Petrovo

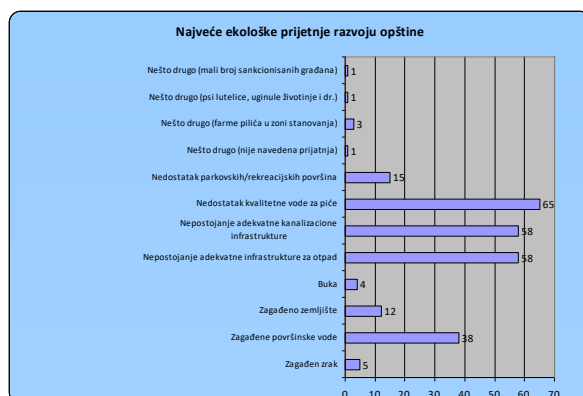
Tokom procesa izrade LEAP-a, u proljeće 2011. godine provedena je anketa među građanima opštine Petrovo, s ciljem da se dobije stav građana o stanju životne sredine. Anketom su obuhvaćeni građani cijele opštine, te se putem privrednih subjekata, javnih institucija, nevladinih organizacija i mjesnih zajednica uspješno okončalo i pravilno popunilo 200 upitnika. Anketa je obuhvatila 55% ženskih i 45% muških ispitanika. Odgovori na pitanje o tome da li su građani zadovoljni stanjem životne sredine na području opštine, govore o nezadovoljstvu građana jer 74% građana ili nije zadovoljno ili više nije nego što jeste zadovoljno stanjem životne sredine. Po mišljenju građana, najveći negativan uticaj na zdravlje stanovništva postoji zbog zagađenja otpadom (39%), zbog zagađenih površinskih voda (29%) i zbog zagađenog zemljišta (11%).

Građani smatraju da životnu sredinu najviše zagađuje neadekvatno odložen otpad (28%), česte nestašice vode za piće (24%) i neadekvatno odvođenje otpadnih voda (19%).

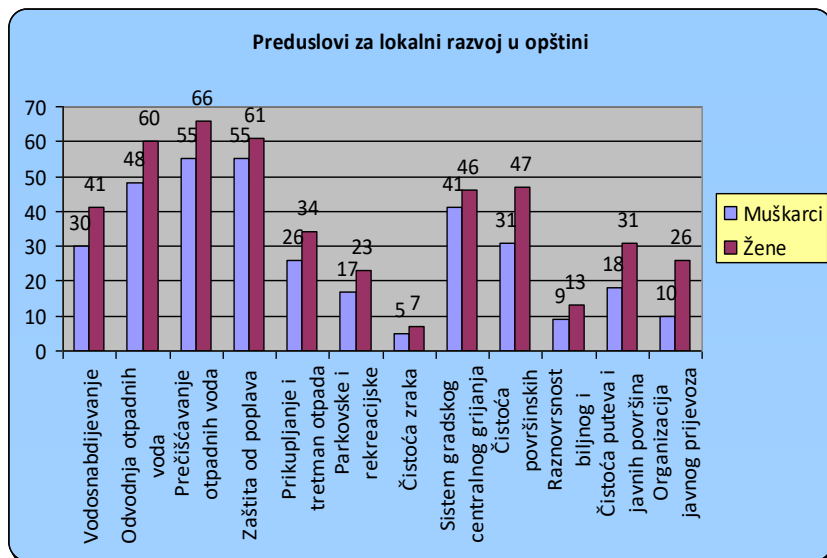

Građani vjeruju da su najveće ekološke prijatnje razvoju opštine Petrovo, nedostatak kvalitetne vode za piće (25%), nepostojanje adekvatne kanalizacione infrastrukture (22%), nepostojanje adekvatne infrastrukture za otpad (22%) i zagađene površinske vode (15%).

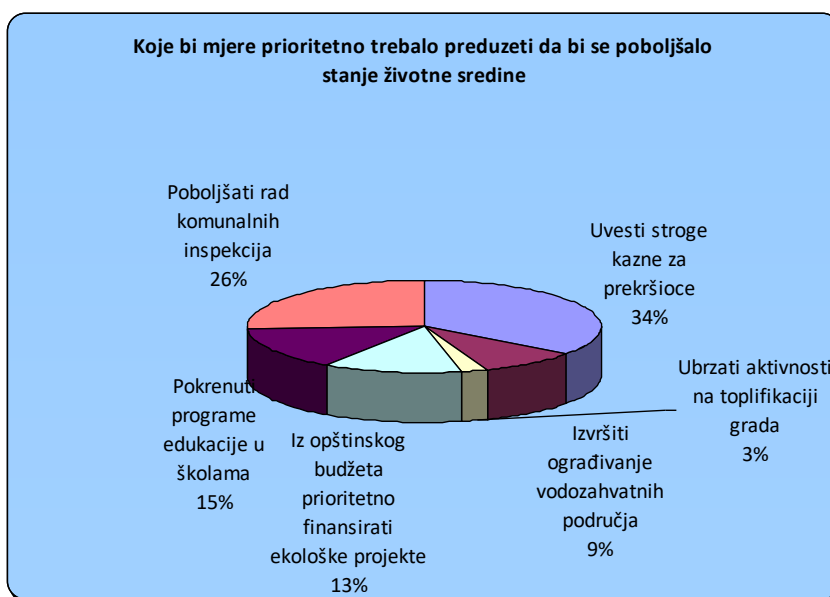

Građani su spremni dati doprinos poboljšanju stanja životne sredine na način da je 29% spremno bezuslovno, 35 % je spremno ako to i drugi učine i 27% je spremno ako se ne zahtjevaju novčana ulaganja. Građani ističu da su najbitniji preduslovi za lokalni razvoj u opštini Petrovo unaprijeđenje zaštite od poplava, obezbjeđenje odvodnje i prečišćavanje otpadnih voda.

75% anketiranih građana vjeruje da uvođenje strogih kazni za prekršioce, poboljšan rad komunalne inspekcije i pokretanje programa edukacije u školama, bi dovelo do poboljšanja stanja životne sredine.

4. Stanje životne sredine i identifikovani problemi

4.1. Sektor voda

Na području opštine Petrovo identifikovani su sledeći vodni resursi (rijeke, potoci, bare, termomineralne vode): Spreča, Velika Prenja, Mala Prenja, Sočkovačka rijeka, Kamenička rijeka, Jadrina, Jovati potok, Jovac, Velika rijeka, Mala rijeka, Subašin potok, Vukovac, Poljana, Mušića rijeka, Lužanski potok, Studeni potok, Brđanski potok, Aluški potok, Potočka rijeka, Stublić, Mekiljički potok, Rječica (u MZ Kaluđerica), Ponikva, Radojka, Bare Karanovac, Crna bara, Orlovo jezero i termomineralne vode u Kakmužu.

Rijeka Spreča predstavlja najveći vodotok na području opštine Petrovo, koja je nažalost, postala otvoreni kolektor za sve otpadne vode sa područja 11 opština njenog sliva. Ono što najviše zabrinjava je činjenica da trenutne količine voda u vodotocima sliva rijeke Spreče, mogu prihvatiti tek 1,7% ukupnog zagađenja koje se svakodnevno unosi.

Analize iz 2007. godine ističu da od 28 mjernih mjesta gdje su tada izvršena mjerenja, na 8 mjernih mjesta je stanje bilo izrazito kritično, odnosno lošije i od najgore IV kategorije kavaliteta voda. Slične rezultate pokazuju i istraživanja vođena od strane Agencije za vode oblasnog riječnog sliva Save iz Bijeljine (npr. „nakon analize uzoraka vode iz rijeke Spreče utvrđena su odstupanja od propisane kvalitete vode u vrijednosti od 20,1 %“). Najčešći mikrobiološki kontaminanti rijeke Spreče su: koliformne bakterije i fekalni streptokok, a od hemijski kontaminanata: amonijak, nitrati, nitriti, rijetko teški metali i dr. toksične materije.

Set mjerenja kvaliteta voda manjih vodotoka na području opštine Petrovo je vršen od strane Instituta za energetiku, procesnu tehniku i zaštitu životne sredine Fakulteta tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu. Institut je obavio brojna ispitivanja vode i zemljišta u periodu od jula – septembra 2006. godine na području opštine Petrovo. Uzorkovano je 27 analiza uzoraka zemljišta i voda.

Konačni rezultati i mišljenje o higijenskoj ispravnosti uzoraka vode sa jedanaest reprezentativnih lokacija (fizičko-hemijske i mikrobiološke osobine vode) sa teritorije opštine Petrovo i prema klasama rezultata analiza uzorkovanih voda prikazani su u narednoj tabeli.

Mjesto uzorkovanja vode lokacija	Klase voda ⁴
Suva Jadrina - potok – gornji tok	III
Brezička škola – izvor	I
Manastir - izvor	I
Brezici – imanje Savić - izvor	II
Vukovac (streljište) - potok	III
Etaža – vodovod Petrovo	I
Milinkovac - potok	III
Karanovac – seoski vodovod	II
Sočkovac - vodovod	II
Kakmuž - vodovod	I
Kasarna Mala Prenja - potok	III

⁴ Vode se mogu podijeliti:

- **vode I klase** su najčistije prirodne vode, izvorišta rijeka i njihovi gornji tokovi. Upotrebljavaju se za piće ili u prehrambenoj industriji. Naseljavaju ih plemenite vrste riba (salmonidi). Nemaju miris, vidljivu boju niti otpadne tvari.
- **vode II klase** su još uvijek relativno čiste. Mogu se koristiti za rekreaciju i uz određeno prečišćavanje za snabdijevanje gradova vodom. Ne smiju imati miris ni boju.
- **vode III klase** zagađene su prolaskom kroz gusto naseljene i industrijske oblasti. Imaju miris i vidljivu boju, ali se još uvijek mogu koristiti u poljoprivredi i nekim granama industrije. Pokazatelji za ove vode imaju znatno više granične vrijednosti.
- **vode IV klase** su sve one vode koje ne spadaju u prethodne tri klase. Vrlo su zagađene i moraju se prečišćavati ukoliko se upotrebljavaju u određene svrhe.

Stanovništvo i privreda opštine Petrovo takođe utiču na zagađenje vodnih resursa zbog sledećih razloga:

- Procjedne vode Stanice za razdvajanje čvrstog otpada u Petrovu su procjenjene na 5.000 m³/god. Procjedne vode imaju negativan uticaj na rijeku Spreču sa zagađujućim materijama, kao što su: biorazgradljive organske materije, nutrijenti, teški metali i opasne supstance.
- Otpadne vode iz svih naselja opštine Petrovo koja nemaju sistem javne kanalizacije i gdje se otpadne vode ispuštaju u septičke jame, prelive, kanale koji vode do najbližih vodnih tijela su procjenjene na količinu od 400.320 m³/god. U tim otpadnim vodama se nalaze zagađujuće materije kao što su: kabasti materijali, biorazgradljive organske materije i nutrijenti. Vrijednost od 400.320 m³/god otpadnih voda je raspoređena na rijeke: Spreču, Prenju, Sočkovačku rijeku, Kameničku rijeku, Jadrinu, Veliku Prenju, Malu Prenju, Subašin potok, Malu Rijeku, Veliku Rijeku, Jovac, Jovati potok, Mekiljički potok, Stublić, Potočku rijeku, Aluški potok, Brđanski potok, Studeni potok, Lužanski potok, Mušića rijeku, Poljanu, Rječicu, Ponikvu, Porječku rijeku, Radojku, Babin potok, Baru "Starača" Karanovac, Crnu Baru.
- Procjena je da neuređene i divlje deponije otpada na području opštine omogućavaju na godišnjem nivou stvaranje cca 13.900 m³ procjednih otpadnih voda, koje sa biorazgradljivim organskim materijama, nutrijentima, teškim metalima i opasnim supstancama vrše zagađenje rijeka. Najveće opterećenje se dešava na rijeci Spreči, potom na rijeci Jadrini zbog divlje deponije „Azbest“, te na Prenji, Maloj Prenji, Subašinom potoku i Lužanskoj rijeci.
- Industrijske otpadne vode sa količinom od cca 18.000 m³/god (vode koje sadrže: kabasti materijal, biorazgradljive organske materije, nutrijente, teške metale i opasne supstance), zagađuju rijeke: Spreču, Sočkovačku rijeku, Jadrinu, Porječku rijeku, Mekiljički potok i Potočku rijeku.
- Otpadne vode sa farmi i poljoprivredni gazdinstava, prouzrokuju zagađenje svih većih i manji vodotoka u količini od cca 2382 m³/god. Te otpadne vode sadrže: kabasti materijal, biorazgradljive organske materije, nutrijente i opasne supstance.

Kao veći lokalni vodovodni sistemi u funkciji su vodovodni sistemi: Petrovo, Kakmuž, Sočkovac i Karanovac. Na području opštine Petrovo u funkciji je niz manjih lokalnih vodovodnih sistema u sklopu mjesnih zajednica i niz malih vodovodnih sistema (individualnih) koji snabdijevaju vodom manji broj stanovnika.

Građani opštine Petrovo se vodom snabdijevaju sa prirodnih izvorišta koja nisu uvezana u jedinstven vodovodni sistem. Svi lokalni vodovodni sistemi u opštini Petrovo su gravitacioni, izuzev jednog dijela u MZ Kaluđerica (za vikend naselje-Kaluđerica) gdje se voda pumpa u više zone. Pored pomenutog, postoji nekoliko lokalnih vodovodnih sistema u ruralnim područjima u sledećim mjesnim zajednicama: Karanovac, Sočkovac i Kakmuž. Pomenutim vodovodima upravlja JKP „Voda“ Petrovo sa p.o. Petrovo (preduzeće osnovano u drugoj polovini 2011.godine), mjesna zajednica i udruženje građana (Karanovac). Lokalni vodovodni sistemi pokrivaju 977 domaćinstva u Karanovcu, Sočkovcu i Kakmužu. Mjesne zajednice Porječina i Krtova nemaju izgrađen jedinstven vodovodni sistem, nego su po naseljima kaptirana manja izvorišta vode za piće za po 5 do 15 domaćinstava. U upotrebi su javni bunari, česme i individualni vodni objekti, čiji broj korisnika nije registrovan. Ovakva situacija kvaliteta vode za piće, rascjepkanosti lokalnih vodovodnih sistema i pokrivenosti vodosnabdjevanjem na području opštine Petrovo, stvara obavezu aktivnijeg angažmana i u što skorijem periodu uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja i održavanja lokalnih vodovodnih sistema na području cijele opštine, a samim tim i uspostavljanjem monitoringa kvaliteta vode za piće na svim objektima vodosnabdjevanja.

Poplave na području opštine Petrovo nastaju usled porasta vodostaja rijeke Spreče, kao i zbog uticaja padavina velikog intenziteta na vodotoke unutrašnje mreže područja opštine Petrovo. U poplavljenim područjima dolazi do izuzetno teških situacija za domaćinstava s obzirom da se uz poplavljenja poljoprivredna zemljišta na pojedinim lokalitetima aktiviraju klizišta, koja uzrokuju oštećenja stambenih objekta. Velike vode rijeke Spreče, kao i bujične vode na drugim lokacijama opštine, prouzrokuju oštećenja obalnih i riječnih mostovskih konstrukcija, propusta, lokalnih saobraćajnica na raznim dionicama u okviru naselja i naseljenih djelova opštine. Problem koji sa sobom donose poplave naročito rijeke Spreče su i posredno zagađenje poljoprivrednog zemljišta jer su vode u rijeci Spreči IV kategorije, čija upotreba u poljoprivredi po standardima nije dozvoljena. Poplave i erozije zemljišta na području opštine Petrovo u mnogome doprinose pomjeranju značajnog broja minsko-eksplozivnih sredstava.

Rezime problema u oblasti voda na području opštine Petrovo:

- Problem koji je vezan za procjedne vode Stanice za razdvajanje čvrstog otpada u Petrovu je nepostojanje tehničko-tehnoloških mjera na deponiji, kojim bi se onemogućila difuzna zagađenja kroz procjeđivanje otpadnih voda sa deponije;
- Problem cjelokupnog područja opštine Petrovo je nepostojanje sistema prikupljanja i prečišćavanja sanitarno-fekalnih voda (nepostojanje sistema javne kanalizacije);
- Postojanje divljih deponija i svih drugih oblika neadekvatnog odlaganja otpada stvara problem zagađenja putem procjednih voda;
- Problem nepostojanja jedinstvenog sistema upravljanja, održavanja i monitoringa kvaliteta vode za piće nad lokalnim vodovodnim sistemima i drugim vodoobjektima (rascjepkanost vodovodnih sistema) i nezaštićenosti izvorišta (nema definisanih i uspostavljenih zona sanitarne zaštite);
- Zagađenja voda od strane privrede i poljoprivrede postoji zbog neadekvatnog tretmana ili nepostojanja sistema za tretman industrijskih ili poljoprivrednih otpadnih voda;
- Problemi zagađenja poljoprivrednog zemljišta nastali usled sve učestalijih poplava (naročito rijeke Spreče i unutrašnje mreže vodotokova na području opštine Petrovo).

4.2. Sektor zemljišta i otpada

Namjene zemljišta na području opštine Petrovo sa površinama su:

- poljoprivredne površine cca 3 368,3 ha,
- šumske površine 6 969,23 ha,
- građevinsko zemljište – privreda 69 ha,
- kamenolomi 4,7 ha,
- zone rekreacije 35,5 ha i
- posebne namjene- groblja 82,45 ha.

Institut za energetiku, procesnu tehniku i zaštitu životne sredine Fakulteta tehničkih nauka Univerziteta u Novom Sadu, je obavio brojna ispitivanja zemljišta u periodu od jula do septembra 2006. godine na području opštine Petrovo. Uzorkovano je 27 uzoraka zemljišta za analizu.

Može se zaključiti da se zemljište sa razmatranih **lokacija**⁵ ne može koristiti kao poljoprivredno zemljište. Rezultati mjerenja udjela teških metala (hemiska analiza) u uzorkovanom zemljištu sa razmatranih lokacija, ukazuju na prisustvo većih količina nikla i hroma.

Najveći uzročnici zagađenja zemljišta su neadekvatno odloženi otpad i ruralne otpadne vode, postojanje minskih polja, privredene djelatnosti, neadekvatno i nekontrolisano korištenje hemijskih sredstava u poljoprivredi.

-Na području opštine Petrovo otpad se organizovano prikuplja od cca 25 % domaćinstava, te se na taj način prikupi i odloži na privremenu Stanicu za odlaganje čvrstog otpada u Petrovu cca 1000 tona otpada. Ostalih 75% domaćinstava koja stvore cca 3000 tona otpada isti odlažu u prirodu na divlja odlagališta otpada, individualno zemljište, javne površine duž saobraćajnica ili vrše spaljivanje otpada na nepropisan način. Na ovaj način se vrši ogroman pritisak i zagađanje zemljišta. Zagađenja i pritisci na zemljište postoje i zbog ruralnih otpadnih voda, tj. zagađenja zemljišta otpadnim vodama iz domaćinstava koja nisu priključena na sistem javne kanalizacije u količini cca 400.320 m³/god.

⁵ Ostravica Nato baza, Kraljica Srušeni objekat, Vukovac Streljište, Karanovac Koka, Kasarna Prenja i Vrla strana

- Prema podacima opštinske Službe civilne zaštite od ukupne površine Opštine, koja iznosi 118,24 km², područje pod minama zauzima površinu od 2,17 km², odnosno nešto manje od 2%. Najveću površinu pod minama imaju: šume (oko 59%), poljoprivredno zemljište (3%), putevi (4,85%), područje stanovanja (5,7%), područje za: elektrodistribuciju, turizam i telekomunikacije (do 1%).

- U oblastima: ratarstva, voćarstva i povrtlarstva prema normativima primjene proizvoda za zaštitu biljaka godišnje se iskoristi cca 5,4 tone tih proizvoda. Na istim površinama se upotrijebi cca 420 tone različitih gnojiva za poboljšanje kvaliteta i prinosa. U stočarskoj proizvodnji stvori se cca 28.094 tone stajnjaka.

Rezime problema u oblasti zemljišta i otpada na području opštine Petrovo:

- Problem zagađenja zemljišta zbog postojanja cca 1.000 tona otpada godišnje i njegovog neadekvatnog odlaganja na Stanici za razdvajanje čvrstog otpada u Petrovu (koja uopšte nezadovoljava uslove kojim se onemogućuje zagađenje zemljišta i podzemnih voda);
- Problem zagađenja zemljišta zbog postojanja „divljih“ deponija otpada, zatrpavanja, paljenja ili direktnog bacanja na/u zemljište ili direktnog bacanja u rijeke, potoke i prirodu (npr. površine za odmor i rekreaciju, šumske površine i dr.) zagađuje se sa cca 3000 tona otpada godišnje;
- Problem postojanja 2,17 km² identifikovanih minskih polja i sumnjivih područja za koja nije sigurno da li su bezbijedna;
- Osnovni problem u oblasti poljoprivrede je da se zbog neprimjenjivanja standarda zaštite životne sredine na farmama i individualnim poljoprivrednim gazdinstvima, nepostojanja sistema za monitoring korištenja količina i vrsta pesticida, gnojiva i stajnjaka zagađuje zemljište;
- Problem naplavina i mulja koji su aktuelni u vrijeme poplava naročito prilikom plavljenja rijeke Spreče (sve učestalija pojava) u okolno poljoprivredno zemljište. Naplavine i mulj sa sobom donose zagađujuće materije koje su jako zastupljene u rijeci Spreči.

4.3. Sektor atmosfere i energije

Na osnovu mjerenja polutanata moglo bi se reći da na području regije Doboj kojoj pripada i opština Petrovo, ne postoji zagađenje vazduha jer dobijeni rezultati ne prelaze granične vrijednosti iz Pravilnika o graničnim vrijednostima kvaliteta vazduha Republike Srpske. Međutim, mjerenje polutanata u vazduhu zahtjeva kontinuiran monitoring tokom cijele godine a naročito tokom sezone grijanja, kada je prisutno opterećenje atmosfere.

Najznačajniji pritisak na atmosferu na području opštine Petrovo postoji zbog grijanja stambenog, poslovnog i javnog prostora, a potom zbog emisija polutanata od: privrednih subjekata, saobraćaja, deponija otpada i iz poljoprivrednih djelatnosti.

Na području opštine Petrovo nema uspostavljenog daljinskog grijanja, te je sistem grijanja za individualno i kolektivno stanovanje, javne objekte i privredu individualan. Na godišnjem nivou se za potrebe grijanja i ostale potrošnje električne energije iskoristi cca 71.010.233 kWh energije. Sagorjevanjem uglja, drveta i ostalih energenata, kao i potrošnje električne energije oslobađa se niz štetnih supstanci i vrši se pritisak na atmosferu. Pri tome se u atmosferu emituje: cca 171 tona sumpor dioksida, cca 42 tone azotnih oksida, cca 102 tone nemetanskih isparljivih organskih spojeva, cca 782 tone ugljen monoksida, cca 244 tone sitnih čvrstih čestica (prvenstveno čađi) i cca 0,007 tona teških metala.

Osim toga ove funkcije naselja imaju i najveću ulogu u emisiji stakleničkih gasova, koji dovode do pojave efekta staklenika i klimatskih promjena. Za opštinu Petrovo ove emisije godišnje iznose cca 27.913 tona ugljen dioksida i cca 3.129 tona metana.

- Deponijski gas se stvara u tijelu deponije komunalnog otpada tokom vremena, pri čemu količina gasa zavisi od sastava i starosti otpada. Sastav deponijskih gasova zavisi od strukture deponovanog materijala i uglavnom se sastoji od: metana, ugljen dioksida, ugljen monoksida, vodika i drugih komponenti koje su zastupljene u manjim koncentracijama. Na Stanici za razdvajanje čvrstog otpada u Petrovu se na

godišnjem nivou odloži cca 1000 tona otpada, što predstavlja osnov za emisiju cca 5.425 m³ deponijskog gasa.

- Vozila sa područja opštine Petrovo godišnje pređu cca 31.200.924 km i pri tome potroše cca 3.587.651 litra goriva. Potrošnja i sagorjevanje navedene količine motornih goriva izaziva emisije štetnih supstanci, te se na taj način stvara pritisak na atmosferu. U toku jedne godine samo u saobraćaju se emituje: cca 75,30 tona azotnih oksida, cca 37,96 tona nemetanskih isparljivih organskih spojeva, cca 286,86 tona ugljen monoksida, cca 6,07 tona sitnih čvrstih čestica, cca 90,03 tona ugljen dioksida i cca 1,32 tona metana.

- Direktna upotreba raznih hemikalija (pesticida, herbicida, insekticida) u poljoprivredi na godišnjem nivou na području opštine Petrovo je procjenjena na 5,4 tone proizvoda. Na istim površinama se upotrijebi cca 420 tone različitih gnojiva i stvori cca 28.094 tone stajnjaka. Zagađujuće materije koje se emituju iz poljoprivrede u životnu sredinu su: amonijak (NH₃), metan (CH₄) i azot-suboksid (N₂O).

Rezime problema u oblasti atmosfere na području opštine Petrovo:

- Osnovni problem zagađenja atmosfere je postojanje zastarjelih, energetski neefikasnih i neprihvatljivih objekata i sistema grijanja stambenog, poslovnog i javnog prostora, kao i korištenje električne energije na energetski neefikasan način. Ova konstatacija vrijedi kako za sektor stanovanja, tako i za privredu i javne institucije;
- Problem Stanice za razdvajanje čvrstog otpada u Petrovu je postojanje zagađenja od deponijskog gasa zbog nepostojanja tehničko-tehnoloških i organizacionih mjera, kojim bi se onemogućila emisija deponijskog gasa u atmosferu;
- Osnovni problem vezan za sektor saobraćaja je da su vozila starosti u prosjeku 15 godina i više, te da se adekvatno ne održavaju i da nisu prema sadašnjim standardima ekološki prihvatljiva;
- U oblasti poljoprivrede najveći problemi su: prekomjerna, nekontrolisana i nestručna upotreba hemijskih sredstava, nepostojanje standarda dobrih poljoprivrednih praksi koje onemogućavaju emisije štetnih supstanci i sl.

Vizija opštine Petrovo

„Čista i zdrava životna sredina, očuvano prirodno, kulturno i historijsko naslijeđe, sa visokim životnim standardom i podsticajanim preduzetničkim ambijentom, čine opštinu Petrovo mjestom privlačnim za život uz afirmaciju vrijednosti ozrenskog kraja”

5. Akcioni plan zaštite životne sredine opštine Petrovo

5.1. Sektor voda

Strateški cilj 1. Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 10%

Za ostvarenje ovog strateškog cilja u narednom periodu od 6 godina (2012.-2017.) opština Petrovo namjerava dostići sledeće operativne ciljeve:

1. Kompletirana investiciono- tehnička dokumentacija za sistem odvođenja i sekundarnog tretmana otpadnih voda (OC 1.1.)
2. Stanovništvo je upoznato sa svim mjerama, aktivnostima i finansijskim izdacima uspostavljanja održivog sistema odvođenja i tretmana otpadnih voda (OC 1.2.)
3. Unaprijeđen sistem odvođenja otpadnih voda (OC 1.3.)
4. Zaštita od poplava vodnih resursa opštine Petrovo je adekvatno tretirana u Planu upravljanja vodama sliva rijeke Save (OC 1.4.)

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem stepena izrade investiciono- tehničke dokumentacije za sistem odvođenja i tretmana otpadnih voda;
- praćenjem provođenja aktivnosti u vezi sa upoznavanjem stanovništva sa svim mjerama, aktivnostima i finansijskim izdacima uspostavljanja održivog sistema odvođenja i tretmana otpadnih voda;
- praćenjem broja novopriključenih objekata na sistem javne kanalizacije;
- praćenjem broja održanih sastanaka, posjeta, konsultacija nadležnih opštinskih službi u vezi sa zaštitom od poplava vodnih resursa opštine Petrovo predviđenih u Planu upravljanja vodama sliva rijeke Save

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su sledeće mjere/prioritetni projekti:

Tip mjere	Šta?	Ko?	Kad?	Koliko? /izvor sredstava
Realizovati/demonstrirati	1.1.1. Izrađena projektno-tehnička dokumentacija za kanalizacioni sistem u dužini od 20.000 m na području opštine Petrovo (veza OC 1.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Skupština opštine Petrovo; JKP „Voda” Petrovo	2012.-2017.	40.000 KM
	1.1.1.1. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za sistem kanalizacije u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta MZ Petrovo u dužini od 3000 m		2012.-2015.	6.000,00 KM (opštinski budžet 100%)
	1.1.1.2. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za sistem kanalizacije u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta opštine Petrovo u dužini od 17 000 m		2014.-2017.	34.000,00 KM (opštinski budžet 100%)

	1.2.1. Edukacija i obavještanje stanovništva o svim mjerama, aktivnostima i finansijskim izdacima uspostavljanja održivog sistema odvođenja i tretmana otpadnih voda (veza OC 1.2.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti;	2012.-2017.	U okviru tekućih aktivnosti
	1.3.1. Izgrađeno 3000 m kanalizacione mreže na području opštine Petrovo (veza OC 1.3.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti;	2014.-2017.	450.000,00 KM
	1.3.1.1. Izgradnja 3000 m kanalizacione mreže u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta MZ-e Petrovo	SO-e Petrovo; JKP „Voda” Petrovo	2014.-2017.	450.000,00 KM (opštinski budžet i građani 15%, kredit 50%, grant od međunarodnih organizacija 35%)
	1.4.1. Administrativna služba opštine Petrovo aktivno uključena i angažovana u procesu donošenja Plana upravljanja slivom rijeke Spreče u aspektu zaštite od poplava (veza OC 1.4.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo	2012.-2017.	2000,00 KM
Založiti se i podržati				

Strateški cilj 2. Građani opštine Petrovo snabdijevani potrebnom količinom kvalitetne vode za piće

Opština Petrovo dugoročno želi obezbjediti građane potrebnom količinom kvalitetne vode za piće. Za ostvarenje ovog strateškog cilja (SC 2) u narednom periodu od 6 godina (2012.-2017.) opština Petrovo namjerava dostići slijedeće operativne ciljeve :

- 1. Uspostavljen sistem zona i pojaseva sanitarne zaštite na kompletom području opštine Petrovo na kojima se nalaze izvorišta, kao i vodni objekti i voda namjenjena ljudskoj upotrebi do 2020 godine (OC 2.1.)**
- 2. Uspostavljen monitoring kvaliteta vode za piće na području opštine Petrovo iz svih lokalnih vodovodnih sistema i vodoobjekata (OC 2.2.)**

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem stepena uspostavljanja sistema zona i pojaseva sanitarne zaštite na kompletnom području opštine Petrovo na kojima se nalaze izvorišta, kao i vodni objekti i voda namjenjena ljudskoj upotrebi;

-praćenjem izvršenja osnovnih (A) i periodičnih (B) pregleda vode za piće, kao i pregleda vode za piće kod novih zahvata i po epidemiološkim indikacijama.

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su sledeće mjere/prioritetni projekti:

<i>Tip mjere</i>	<i>Šta?</i>	<i>Ko?</i>	<i>Kad?</i>	<i>Koliko? /izvor sredstava</i>
Realizovati/demonstrirati	2.1.1. Usvojen Program sanitarne zaštite vode za piće na području opštine Petrovo (veza OC 2.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo	2012.-2017.	50.000,00 KM
	2.1.2.Uspostavljene zone i pojasevi sanitarne zaštite na prioritnim područjima opštine Petrovo na kojima se nalaze izvorišta, kao i vodni objekti i voda namjenjena ljudskoj upotrebi (OC 2.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; JKP "Voda" Petrovo	2012.-2017.	50. 000,00 KM
	2.2.1 Izrađen plan monitoringa vode za piće i promocija značaja vršenja monitoringa (veza OC 2.2.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odsjek inspekcije; JKP „Voda” Petrovo	2012.-2017.	U okviru tekućih aktivnosti
Založiti se i podržati	2.2.1.1.Sprovođenje kampanje kontrole higijenske ispravnosti vode za piće iz individualnih vodnih objekata na području opštine Petrovo	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odsjek inspekcije; Dom zdravlja „Ozren” Petrovo; Institut za zaštitu zdravlja RS-RZ Doboj Korisnici	2012.-2017.	U okviru tekućih aktivnosti

5.2. Sektor zemljišta i otpada

Strateški cilj 3. Smanjeno zagađenje zemljišta uspostavljanjem ekonomski održivog i kvalitetnog sistema upravljanja čvrstim otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Petrovo, i u potpunosti uklonjenim minsko-eksplozivnim sredstvima u svrhu zaštite životne sredine

Za ostvarenje ovog strateškog cilja u narednom periodu od 6 godina (2012.-2017.) opština Petrovo namjerava dostići slijedeće operativne ciljeve :

1. Uspostavljen sistem upravljanja čvrstim otpadom na području opštine Petrovo (OC 3.1.)
2. Povećan kapacitet u tehničko-organizacionom smislu subjekata zaduženih za upravljanje otpadom na području opštine u cilju proširenja na novih 300 korisnika i poboljšanja usluga (OC 3.2.)
3. Smanjene površine pod divljim deponijama za 50% na opštini Petrovo (OC 3.3.)
4. Deminirano preostalih 2,17 km² zemljišta zagađenog minsko eksplozivnim sredstvima na području opštine Petrovo (OC 3.4.)
5. Podizanje svijesti građana o selektivnom sakupljanju otpada i principima integralne poljoprivredne proizvodnje (OC 3.5.)

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem stepena izrade opštinskog plana upravljanja otpadom;
- praćenjem broja novosklopljenih ugovora o odvozu otpada;
- praćenjem smanjenja broja divljih deponija;
- praćenjem smanjenja km² zemljišta zagađenog minsko eksplozivnim sredstvima;
- praćenjem broja građana i poljoprivrednih proizvođača na sastancima, prezentacijama i konsultacijama u vezi sa selektivnim sakupljanjem otpada i integralnom poljoprivrednom proizvodnjom.

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su slijedeće mjere/prioritetni projekti:

<i>Tip mjere</i>	<i>Šta?</i>	<i>Ko?</i>	<i>Kad?</i>	<i>Koliko?/izvor sredstava</i>
Realizovati/demonstrirati	3.1.1 Usvojen i promovisan dugoročni opštinski Plan upravljanja čvrstim otpadom (veza OC 3.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Skupština opštine Petrovo; JKP "Voda" Petrovo	2012.-2014.	6.000,00 KM
	3.1.1.1. Izrada Plana upravljanja čvrstim otpadom na području opštine Petrovo (veza OC 3.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; JKP "Voda" Petrovo; Građani opštine Petrovo	2012.- 2014.	5.000,00 KM (opštinski budžet 50%, JKP „Voda“ Petrovo 50%)

3.1.1.2. Promovisan Plan upravljanja čvrstim otpadom na području opštine Petrovo (veza OC 3.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; JKP "Voda" Petrovo	2012.-2014.	1.000,00 KM (opštinski budžet 100%)
3.2.1. Prikupljanje otpada prošireno na novih 300 korisnika na području opštine Petrovo (veza OC 3.2.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo; JKP "Voda" Petrovo	2012.-2014.	102.000,00 KM
3.2.1.1. Nabavka kontejnera i kanti za odlaganje čvrstog komunalnog otpada	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo; JKP "Voda" Petrovo	2012.-2014.	12.000,00 KM (opštinski budžet 30%, kredit 70%)
3.2.1.2. Nabavka specijalizovanog vozila za odvoz čvrstog komunalnog otpada	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo; JKP "Voda" Petrovo	2012.	90.000,00 KM (kredit 100%)
3.3.1. Uklonjene identifikovane divlje deponije na području opštine Petrovo čija površina ne prelazi 1000 m² (veza OC 3.3.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti, JKP "Voda" Petrovo Služba civilne zaštite	2012.-2015.	50.000,00 KM
3.3.2. Rekultivacija površina koje su bile divlje deponije otpada na području opštine Petrovo (veza OC 3.3.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti, JKP "Voda" Petrovo	2012.-2017.	20 000,00 KM
3.4.1. Deminirano zemljište zagađeno minsko-eksplozivnim sredstvima u dolini rijeke Spreče koje pripada opštini Petrovo (veza OC 3.4.)	Opština Petrovo BHMAC	2012.-2015.	3.400.000,00 KM

3.4.2. Deminirano preostalo zemljište zagađeno minsko-eksplozivnim sredstvima na području opštine Petrovo (veza OC 3.4.)	Opština Petrovo BHMAC	2015.-2017.	2.000.000,00 KM
3.5.1. Održana predavanja i izrađen promotivni materijal o selektivnom prikupljanju otpada s ciljem podizanja svijesti građana (veza OC 3.5.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti	2012.-2016.	4.000,00 KM
3.5.2. Održana predavanja i izrađen promotivni materijal o principima integralne poljoprivredne proizvodnje (veza OC 3.5.)	Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti	2012.-2017.	10.000,00 KM

5.3. Sektor atmosfere i energije

Strateški cilj 4. Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.

Za ostvarenje ovog strateškog cilja u narednom periodu od 6 godina (2012.-2017.) opština Petrovo namjerava dostići sledeće operativne ciljeve :

- 1. Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Petrovo primjenom principa energetske efikasnosti (OC 4.1.)**
- 2. Proizvedeno novih 18.750 kWh/god energije nastale od obnovljivih i/ili alternativnih izvora energije na području opštine Petrovo (OC 4.2.)**
- 3. Smanjena potrošnja električne energije u sistemu javne rasvjete opštine Petrovo za 30% (OC 4.3.)**
- 4. 5% stanovništva opštine Petrovo upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije (OC 4.4.)**
- 5. Opština Petrovo ima razvijene organizaciono-ljudske kapacitete za zaštitu životne sredine (OC 4.5.)**

Praćenje ispunjenja navedenih ciljeva će biti osigurano:

- praćenjem smanjenja troškova za energente;
- praćenjem količine energije stvorene iz obnovljivih i/ili alternativnih izvora energije;
- praćenjem smanjenja troškova za električnu energije u sistemu javne rasvjete;
- praćenjem broja zainteresovanih građana prisutnih na prezentacijama, sastancima i konsultacijama u vezi sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije;
- praćenjem broja održanih edukacija.

Kako bi ovi ciljevi bili dostignuti planirane su slijedeće mjere/prioritetni projekti:

Tip mjere	Šta?	Ko?	Kad?	Koliko?/izvor sredstava
Realizovati/demonstrirati	4.1.1. Postavljena toplotna izolacija i stolarija na objektima pod ingerencijom opštine Petrovo (veza OC 4.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo; Uprve obrazovnih ustanova; Uprava JZU Dom zdravlja „Ozren” Petrovo	2012.-2017.	723.570,25 KM
	4.1.1.1.Utopljanje objekta administracije opštine Petrovo u skladu sa energetski efikasnim rješenjima (veza OC 4.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo	2012.-2015.	235.304,00 KM (opštinski budžet 15%, grant od međunarodnih organizacija 85%)
	4.1.1.2. Utopljanje obrazovnih ustanova na području opštine Petrovo u skladu sa energetski efikasnim rješenjima (veza OC 4.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Uprve obrazovnih ustanova; SO-e Petrovo	2013.-2017.	441.524,25 KM (opštinski budžet 10%, Ministarstvo prosvjete i kulture RS 40%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
	4.1.1.3. Utopljanje objekata JZU Doma zdravlja “Ozren” Petrovo u skladu sa energetski efikasnim rješenjima (veza OC 4.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti;	2013.-2017.	46.742,00 KM (opštinski budžet 10%, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS 30%, grant od međunarodnih organizacija 60%)

		Uprava JZU Dom zdravlja „Ozren” Petrovo		
4.2.1. Instaliran solarni sistem za zagrijavanje vode na objektu JZU Doma zdravlja “Ozren” Petrovo (veza OC 4.2.)		Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Uprava JZU Dom zdravlja “Ozren” Petrovo	2014.-2017.	25.000,00 KM
4.2.1.1. Obezbeđivanje potrebne količine tople vode u JZU Dom zdravlja „Ozren“ Petrovo primjenom energetski efikasnih rješenja (veza OC 4.2.)		Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Uprava JZU Dom zdravlja “Ozren” Petrovo SO-e Petrovo	2014.-2017.	25.000,00 KM (opštinski budžet 10%, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS 20%, JZU Dom zdravlja „Ozren” Petrovo 10%, grant od međunarodnih organizacija 60%)
4.3.1. Modernizacija sistema javne rasvjete na području opštine Petrovo (veza OC 4.3.)		Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo; NVO-a	2012.-2017.	150.000,00 KM

	4.3.1.1. Energetski efikasan sistem javne rasvjete opštine Petrovo I faza (veza OC 4.3.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo	2012.	75.000,00 KM (opštinski budžet 50%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
	4.3.1.2. Energetski efikasan sistem javne rasvjete opštine Petrovo II faza (veza OC 4.3.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; SO-e Petrovo	2013.-2017.	75.000,00 KM (opštinski budžet 50%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
	4.4.1. Organizovana predavanja o mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije (veza OC 4.4.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti	2012.-2014.	5.000,00 KM
	4.4.1.1. Okrugli stolovi: "Mogućnosti primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije u domaćinstvu i privredi" (veza OC 4.4.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti Građani i privrednici opštine Petrovo	2012.-2014.	5.000,00 KM (opštinski budžet 50%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
	4.4.2. Promovisan značaj i potreba primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i mogućnosti korišćenja obnovljivih izvora energije na području opštine Petrovo (veza OC 4.4.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije	2012.-2014.	5.000,00 KM

		i društvene djelatnosti Građani opštine Petrovo		
	4.4.2.1. Ulična kampanja podizanja svijesti građana opštine Petrovo o značaju i mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije u svih 7 mjesnih zajednica (veza OC 4.4.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti Građani opštine Petrovo	2012.-2014.	5.000,00 KM (opštinski budžet 50%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
	4.5.1. Certificirane osobe iz opštinske administracije za oblast zaštite životne sredine (OC 4.5.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti	2012.-2017.	5.000,00 KM (opštinski budžet 100%)

5.4. Sektor biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa

Strateški cilj 5. Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciju održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i kulturno-istorijsko-prirodno naslijeđe opštine Petrovo

Za ostvarenje ovog strateškog cilja u narednom periodu od 6 godina opština Petrovo namjerava dostići sledeći operativni cilj:

OC 5.1. Valorizovano stanje i identifikovane mjere zaštite biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa

Praćenje ispunjenja navedenog cilja će biti osigurano:

- praćenjem izrade studije o obimu degradacije biljnog i životinjskog svijeta
- praćenjem izrade baze podataka kulturno-istoriskog naslijeđa opštine Petrovo
- praćenjem broja projekata kojima se revitalizuje biološka raznolikost i kulturno-istorisko naslijeđe

Kako bi ovaj cilj bio dostignut planirane su sledeće mjere/prioritetni projekti:

Tip mjere	Šta?	Ko?	Kad?	Koliko?/izvor sredstava
Realizovati/ demonstrirati	5.1.1. Identifikovan obim degradacije biljnog i životinjskog svijeta i predložene mjere revitalizacije (veza OC 5.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Turistička organizacija; ŠG Petrovo; Poljoprivrednici; Nevladin sektor	2013.-2016.	10.000,00 KM
	5.1.1.1. Izrada studije obima degradacije biljnog i životinjskog svijeta, identifikacija mjera za revitalizaciju biološke raznolikosti (veza OC 5.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Turistička organizacija; ŠG Petrovo; Poljoprivrednici; Nevladin sektor	2013.-2016.	10.000 KM (opštinski budžet 50%, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS 50%)
	5.1.2. Identifikovan obim degradacije kulturno-istorijskog naslijeđa opštine Petrovo i predložene mjere revitalizacije (veza OC 5.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Turistička organizacija; Centar za kulturu i obrazovanje; Nevladin sektor	2013.-2017.	30.000,00 KM
	5.1.2.1. Formiranje baze podataka kulturno-istorijskog naslijeđa opštine Petrovo (veza OC 5.1.)	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Turistička	2013.-2017.	15.000,00 KM (opštinski budžet 50%, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS 25%, Ministarstvo

		organizacija; Centar za kulturu i obrazovanje; Nevladin sektor		prosvjete i kulture RS 25%)
	5.1.2.2. Izrada kataloga o kulturno-istorijskom naslijeđu opštine Petrovo	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno- komunalne poslove; Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; Centar za kulturu i obrazovanje;	2014.-2017.	15.000,00 KM (opštinski budžet 50%, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS 25%, Ministarstvo prosvjete i kulture RS 25%)

6. Monitoring i evaluacija akcionog plana zaštite životne sredine (LEAP-a)

Monitoring i evaluacija podrazumijevaju interresorno i multidisciplinarno procjenjivanje sprovedenih aktivnosti definisanih LEAP dokumentom kako bi se ostvarili sljedeći ciljevi:

- efikasno provođenje LEAP-a,
- izrada preporuka za nadležne službe/organizacije/javna preduzeća, te
- izmjene i dopune LEAPa ukoliko se utvrdi da za tim postoji potreba.

Za potrebe praćenja i sprovođenje aktivnosti i projekata definisanih u LEAP-u, ustanoviće se LEAP Evaluacioni Tim (LET) koji će se sastojati od tri osobe iz različitih opštinskih službi. Članove LEAP Evaluacionog Timu imenuje načelnik na planski period određen LEAP-om (2012.-2017.) u roku od 15 dana od dana usvajanja LEAP-a od strane Skupštine opštine.

Osnovni zadatak LEAP Evaluacionog Timu je da na polugodišnjem i godišnjem nivou (jun i decembar) prati sprovođenje LEAP-a u svim oblastima djelovanja i na svim nivoima. Pored praćenja, LEAP Evaluacioni Tim analizira prikupljene informacije u svrhu pripreme godišnjeg izvještaja o sprovođenju LEAP-a i donošenja preporuka za nadležne službe/organizacije/javna preduzeća, te po potrebi inicira izmjene i dopune LEAP-a ako se utvrdi da postoji takva potreba. Godišnji izvještaj o sprovođenju LEAP-a i Akcioni plan za narednu godinu sa finansijskom projekcijom se podnosi na odobravanje Skupštini opštine.

LEAP Evaluacioni Tim je obavezan da razmotri bilo čiji obrazloženi prijedlog za izmjene i dopune LEAP-a koji može uputiti bilo koja od službi/organizacija/javnih preduzeća/zainteresovanih građana koje su uključene u sprovođenje LEAP aktivnosti.

Za svaki pojedinačni projekat iz LEAP-a koji se bude implementirao, imenovaće se odgovorna osoba (koordinator/ica) koja će podnositi izvještaj LEAP Evaluacionom Timu u skladu sa projektnom dinamikom, najmanje dva puta u toku trajanje projekta.

Članovi LEAP Evaluacionog Timu ne mogu biti voditelji pojedinačnih projekata.

Ocjena uspješnosti realizacije LEAP-a se vrši u skladu sa realizacijom postavljenih operativnih ciljeva (OC) datim u tabeli u nastavku:

OBLAST	OPERATIVNI CILJ	REALIZACIJA (%)	
		2014	2017
ZAŠTITA VODA	1. Kompletirana investiciono tehnička dokumentacija za sistem odvodnje i sekundarnog tretmana otpadnih voda (OC 1.1.)	40%	80%
	2. Stanovništvo je upoznato sa svim mjerama, aktivnostima i finansijskim izdacima uspostavljanja održivog sistema odvođenja i tretmana otpadnih voda (OC 1.2.)	60%	100%
	3. Unapređen sistem odvođenja otpadnih voda (OC 1.3.)	20%	50%
	4. Zaštita od poplava vodnih resursa opštine Petrovo je adekvatno tretirana u planu upravljanja vodama sliva rijeke Save (OC 1.4.)	50%	100%
VODOSNABDIJEVANJE	1. Uspostavljen sistem zona i pojaseva sanitarne zaštite na potpunom području opštine Petrovo na kojima se nalaze izvorišta, kao i vodni objekti i voda namjenjena ljudskoj upotrebi do 2020 godine (OC 2.1.)	30%	70%
	2. Uspostavljen monitoring kvaliteta vode za piće na području opštine Petrovo iz svih lokalnih vodovodnih sistema i vodoobjekata (OC 2.2.)	100%	-
ZEMLIŠTE I OTPAD	1. Uspostavljen sistem upravljanja čvrstim otpadom na području opštine Petrovo (OC 3.1.)	100%	-
	2. Povećan kapacitet u tehničko-organizacionom smislu subjekata zaduženih za upravljanje otpadom na području opštine u cilju proširenja na novih 300 korisnika i poboljšanja usluga (OC 3.2.)	100%	-
	3. Smanjene površine pod divljim deponijama za 50% na opštini Petrovo (OC 3.3.)	60%	100%
	4. Deminirano preostalih 2,17 km zemljišta zagađenog minsko eksplozivnim sredstvima na području opštine Petrovo (OC 3.4.)	80%	100%
	5. Podizanje svijesti građana o selektivnom sakupljanju otpada i principima integralne poljoprivredne proizvodnje (OC 3.5.)	70%	100%
ATMOSFERA I ENERGIJA	1. Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Petrovo, primjenom principa energetske efikasnosti (OC 4.1.)	30%	80%
	2. Proizvedeno novih 18.750 kWh/god energije nastale od obnovljivih i/ili alternativnih izvora energije na području opštine Petrovo (OC 4.2.)	0%	30%
	3. Smanjena potrošnja električne energije u sistemu javne rasvjete opštine Petrovo za 30% (OC 4.3.)	30%	100%
	4. 5% stanovništva opštine Petrovo upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije (OC 4.4.)	100%	-
	5. Opština Petrovo ima razvijene organizaciono-ljudske kapacitete za zaštitu životne sredine (OC 4.5.)	10%	100%
BIORAZNOLIKOST I KULTURNO-ISTORIJSKO NASLIJEĐE	1. Valorizovano stanje i identifikovane mjere zaštite biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa (OC 5.1.)	30%	100%

Koncepti projektnih prijedloga

Sektor voda

Osnovni koncepti projektnih prijedloga u oblasti voda su:

Strateški cilj 1. -VODA Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 10%	Operativni cilj 1.1. Kompletirana investiciono-tehnička dokumentacija za sistem odvođenja i sekundarnog tretmana otpadnih voda	Mjera 1.1.1. Izrađena projektno-tehnička dokumentacija za kanalizacioni sistem u dužini od 20 000 m na području opštine Petrovo (veza OC 1.1.)
Naziv projekta: 1.1.1.1 Izrada projektno-tehničke dokumentacije za sistem kanalizacije u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta MZ Petrovo u dužini od 3000 m		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Na području opštine Petrovo većina otpadnih voda su ruralne otpadne vode tj. one koje nisu obuhvaćene sistemom javne kanalizacije, nego se otpadne vode ispuštaju u septičke jame, prelive i kanale do najbližih vodnih tijela. Ruralne otpadne vode iz svih naselja koja nemaju sistem javne kanalizacije ispuštaju se u septičke jame, prelive, kanale koji vode do najbližih vodnih tijela, te vrše pritisak i zagađenje sljedećih vodnih resursa: Spreče, Prenje, Sočkovačke rijeke, Kameničke rijeke, Jadrine, Subašinog potoka, Male Rijeke, Velike Rijeke, Jovca, Jovatog potoka, Mekiljičkog potoka, Stublića, Potočke rijeke, Aluškog potoka, Brđanskog potoka, Studenog potoka, Lužanskog potoka, Mušića rijeke, Poljane, Rječice, Ponikve, Porječke rijeke, Radojke, Babinog potoka, Bare "Starača" Karanovac, Crne Bare. Prvi korak u poboljšanju stanja vodnih resursa koji su zagađeni netretiranim komunalnim otpadnim vodama i poboljšanja zaštite i unapređenja životne sredine je izrada projektno-tehničke dokumentacije za sistem kanalizacije na području MZ Petrovo.		
Cilj projekta: Obezbeđeni osnovni uslovi za izgradnju kanalizacionog sistema u MZ Petrovo	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -SO-e Petrovo; -JKP "Voda" Petrovo	
Očekivani rezultati: 1. Izrađena projektno-tehnička dokumentacija	Indikatori: -projektno-tehnička dokumentacija za 3000 m kanalizacione mreže u MZ Petrovo	
Glavne aktivnosti: 1. Evidentirati potrebe stanovništva opštine Petrovo za uspostavljanjem kanalizacionog sistema; 2. Donijeti Odluku SO-e Petrovo o izradi projektno-tehničke dokumentacije; 3. Provesti postupke javnih nabavki; 4. Izvršiti reviziju	Period implementacije: 2012.-2015.	

projektno-tehničke dokumentacije	
Glavni rizici: -Komplikovane i spore procedure javnih nabavki -Nedovoljan broj ovlaštenih projekatana	Predviđeni troškovi: Ukupno: 6.000,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 100%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
JKP "Voda" Petrovo	Opština Petrovo

Strateški cilj 1.- VODA Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 10%	Operativni cilj 1.1. Kompletirana investiciono- tehnička dokumentacija za sistem odvođenja i sekundarnog tretmana otpadnih voda	Mjera 1.1.1. Izrađena projektno-tehnička dokumentacija za kanalizacioni sistem u dužini od 20 000 m na području opštine Petrovo (veza OC1.1.)
Naziv projekta: 1.1.1.2. Izrada projektno-tehničke dokumentacije za sistem kanalizacije u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta opštine Petrovo u dužini od 17 000 m		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Na području opštine Petrovo većina otpadnih voda su ruralne otpadne vode tj. one koje nisu obuhvaćene sistemom javne kanalizacije, nego se otpadne vode ispuštaju u septičke jame, prelive i kanale do najbližih vodnih tijela. Ruralne otpadne vode iz svih naselja koja nemaju sistem javne kanalizacije ispuštaju se u septičke jame, prelive, kanale koji vode do najbližih vodnih tijela, te vrše pritisak i zagađenje sljedećih vodnih resursa: Spreče, Prenje, Sočkovačke rijeke, Kameničke rijeke, Jadrine, Subašinog potoka, Male Rijeke, Velike Rijeke, Jovca, Jovotog potoka, Mekiljičkog potoka, Stublića, Potočke rijeke, Alušskog potoka, Brđanskog potoka, Studenog potoka, Lužanskog potoka, Mušića rijeke, Poljane, Rječice, Ponikve, Porječke rijeke, Radojke, Babinog potoka, Bare "Starača" Karanovac, Crne Bare. Prvi korak u poboljšanju stanja vodnih resursa koji su zagađeni netretiranim komunalnim otpadnim vodama i poboljšanja zaštite i unapređenja životne sredine je izrada projektno-tehničke dokumentacije za sistem kanalizacije na području opštine Petrovo u dužini od 17 000 m u gusto naseljenim dijelovima svih sedam (7) mjesnih zajednica (I zoni gradsko-građevinskog zemljišta opštine Petrovo).		
Cilj projekta: Obezbjedeći osnovni uslovi za izgradnju kanalizacionog sistema u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta opštine Petrovo	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -SO-e Petrovo; -JKP "Voda" Petrovo	

Očekivani rezultati: 1. Izrađena projektno-tehnička dokumentacija	Indikatori: -projektno-tehnička dokumentacija za 17 000 m kanalizacione mreže
Glavne aktivnosti: 1. Evidentirati potrebe stanovništva opštine Petrovo za uspostavljanjem kanalizacionog sistema; 2. Donijeti Odluku SO-e Petrovo o izradi projektno-tehničke dokumentacije; 3. Provesti postupke javnih nabavki; 4. Izvršiti reviziju projektno-tehničke dokumentacije	Period implementacije: 2014.-2017.
Glavni rizici: -Komplikovane i spore procedure javnih nabavki -Nedovoljan broj ovlaštenih projekatana	Predviđeni troškovi: Ukupno: 34.000,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 100%) Predviđeni troškovi: 34.000,00 KM
Partner(i) JKP "Voda" Petrovo	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija: Opština Petrovo

Strateški cilj 1.- VODA Smanjena emisija štetnih tvari iz netretiranih komunalnih otpadnih voda u vodne resurse za 10%	Operativni cilj 1.3. Unapređen sistem odvođenja otpadnih voda	Mjera 1.3.1. Izgrađeno 3000 m kanalizacione mreže na području opštine Petrovo (veza OC 1.3.)
Naziv projekta: 1.3.1.1. Izgradnja 3000 m kanalizacione mreže u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta MZ-e Petrovo		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Na području opštine Petrovo većina otpadnih voda su ruralne otpadne vode tj. one koje nisu obuhvaćene sistemom javne kanalizacije, nego se otpadne vode ispuštaju u septičke jame, prelive i kanale do najbližih vodnih tijela. Ruralne otpadne vode iz svih naselja koja nemaju izgrađen sistem		

javne kanalizacije ispuštaju se u septičke jame, prelive, kanale koji vode do najbližih vodnih tijela, te vrše pritisak i zagađenje sljedećih vodnih resursa: Spreče, Prenje, Sočkovačke rijeke, Kameničke rijeke, Jadrine, Subašinog potoka, Male Rijeke, Velike Rijeke, Jovca, Jovatog potoka, Mekiljičkog potoka, Stublića, Potočke rijeke, Alušskog potoka, Brđanskog potoka, Studenog potoka, Lužanskog potoka, Mušića rijeke, Poljane, Rječice, Ponikve, Porječke rijeke, Radojke, Babinog potoka, Bare "Starača" Karanovac, Crne Bare i dr. Prvi korak u poboljšanju stanja vodnih resursa koji se zagađuju netretiranim komunalnim otpadnim vodama iz naselja (svih 7 mjesnih zajednica), poboljšanja zaštite i unapređenja životne sredine je izgradnja kanalizacione mreže u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta MZ-e Petrovo.

<u>Cilj projekta:</u> Uspostavljen sistem primarne kanalizacione mreže u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta MZ-e Petrovo	<i>Ciljna grupa:</i> -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -SO-e Petrovo; -JKP "Voda" Petrovo
<u>Očekivani rezultati:</u> 1. Izgrađena kanalizaciona mreža u I zoni gradsko-građevinskog zemljišta MZ-e Petrovo 2. Obezbeđen priključak potencijalnim korisnicima kanalizacione mreže	<u>Indikatori:</u> -Izgrađeno 3 000 m kanalizacione mreže -Priključeno najmanje 200 korisnika na kanalizacionu mrežu
<u>Glavne aktivnosti:</u> 1. Donjeti neophodne skupštinske Odluke; 2. Provesti postupke javnih nabavki; 3. Izvršiti tehnički prijem izgrađene kanalizacione mreže	<u>Period implementacije:</u> 2014.-2017.
<u>Glavni rizici:</u> - Komplikovane i spore procedure javnih nabavki; -Nestabilne cijene na tržištu	<u>Predviđeni troškovi:</u> Ukupno: 450.000,00 KM
<u>Status spremnosti projekta:</u> <u>Projektna ideja</u>	<u>Izvori finansiranja/sufinansiranja:</u> Izvori: (opštinski budžet i građani 15%, kredit 50%, grant od međunarodnih organizacija 35%)
<u>Partner(i)</u>	<u>Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:</u>
JKP "Voda" Petrovo, Građani	Opština Petrovo

Sektor zemljišta i otpada

Osnovni koncepti projektnih prijedloga u oblastima zemljišta i otpada su:

Strateški cilj 3.-ZEMLIŠTE Smanjeno zagađenje zemljišta uspostavljanjem ekonomski održivog i kvalitetnog sistema upravljanja čvrstim otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Petrovo i u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima u svrhu zaštite životne sredine	Operativni cilj 3.1. Uspostavljen sistem upravljanja čvrstim otpadom na području opštine Petrovo	Mjera 3.1.1. Usvojen i promovisan dugoročni opštinski Plan upravljanja čvrstim otpadom (veza OC 3.1.)
Naziv projekta: 3.1.1.1. Izrada Plana upravljanja čvrstim otpadom na području opštine Petrovo		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Na području opštine Petrovo (u svih 7 mjesnih zajednica) uspostavljeno je pružanje komunalne usluge odvoza kućnog otpada iz domaćinstva i otpada iz privrednih objekata od 2005.godine (veoma kratka tradicija u oblasti pružanja komunalnih usluga, opština nastala nakon rata i spada u nerazvijene opštine Republike Srpske). Navedene komunalne usluge vrši JKP „Voda“ Petrovo. Prikupljanje i odvoz otpada iz domaćinstva se vrši u urbanijim dijelovima mjesnih zajednica. Građani otpad odlažu u vlastite kante za otpad, a isti se od strane navedenog komunalnog preduzeća odvozi sedmično (po planu komunalnog preduzeća). Na području Opštine nema selektivnog prikupljanja i razdvajanja otpada, niti postoji sistem reciklaže istog. Takođe, na području Opštine nema uređene sanitarne deponije za odlaganje čvrstog komunalnog otpada. Do polovine 2006.g. prikupljeni otpad je bez prethodnog tretmana odlagan na divlju deponiju „Azbest“ u Petrovu. Skupština opštine Petrovo je dana 01.06.2006.godine donijela Odluku o otvaranju Stanice za razdvajanje čvrstog komunalnog otpada opštine Petrovo, te se od navedenog perioda prikupljeni čvrsti komunalni otpad odlaže u Stanici za razdvajanje čvrstog komunalnog otpada u Petrovu, koja je locirana neposredno pored vodotoka rijeke Spreče i granice sa Federacijom BiH (u potezu napuštene šljunkare) površine od 5 000 m². Uopšteno nizak nivo usluga koje nudi komunalno preduzeće, zastarjela i neadekvatna vozila, nedovoljna tehnička opremljenost, nedovoljan i veoma mali broj kontejnera, koji se nalaze u lošem stanju a postavljeni su samo u strogom centru Opštine, ne osigurava povjerenje građana u pouzdane i odgovorne usluge. Opština Petrovo nema uspostavljen sveobuhvatan informacioni sistem sa bazama podataka o korisnicima usluga, rutama, kontejnerima, finansijskom poslovanju i stopi naplate, itd. Postojća baza podataka se ne ažurira redovno. Prvi korak u poboljšanju stanja zemljišta, kao i zaštite životne sredine je izrada Plana upravljanja otpadom na području opštine Petrovo.		
Cilj projekta: Unaprijeđen sistem upravljanja čvrstim otpadom	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -JKP “Voda” Petrovo -Građani i privrednici opštine Petrovo	

Očekivani rezultati: 1. Izrađen plan upravljanja čvrstim otpadom na području opštine Petrovo	Indikatori: -Plan upravljanja otpadom na području opštine Petrovo usvojen na Skupštini opštine Petrovo -Plan upravljanja otpadom na području opštine Petrovo postavljen na web stranici opštine Petrovo
Glavne aktivnosti: 1. Formirati radnu grupu za izradu Plana upravljanja otpadom na području opštine Petrovo; 2. Održati konsultativne i radne sastanke radne grupe za izradu Plana upravljanja otpadom na području opštine Petrovo; -3. Angažovati eksterne eksperte za pripremu Plana upravljanja otpadom na području opštine Petrovo; 4. Sprovesti javne rasprave po mjesnim zajednicama; 5. Uputiti prijedlog Plana upravljanja otpadom na području opštine Petrovo Skupštini opštine Petrovo na usvajanje	Period implementacije: 2012.- 2014.
Glavni rizici: -Proizvođači otpada nisu spremni da plate uslugu -Svijest proizvođača otpada niska	Predviđeni troškovi: Ukupno: 5.000,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: (opštinski budžet 50%, JKP „Voda” Petrovo 50%)
Partner(i) JKP "Voda" Petrovo	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija: Opština Petrovo

Strateški cilj 3.-ZEMLIŠTE i OTPAD Smanjeno zagađenje zemljišta uspostavljanjem ekonomski održivog i kvalitetnog sistema upravljanja čvrstim otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Petrovo i u potpunosti uklonjenim minsko eksplozivnim sredstvima u svrhu zaštite životne sredine	Operativni cilj 3.2. Povećan kapacitet u tehničko-organizacionom smislu subjekata zaduženih za upravljanje otpadom u cilju proširenja na novih 300 korisnika i poboljšanja usluga	Mjera 3.2.1. Prikupljanje otpada prošireno na novih 300 korisnika na području opštine Petrovo (veza OC 3.2.)
Naziv projekta: 3.2.1.1. Nabavka kontejnera i kanti za odlaganje čvrstog komunalnog otpada		

Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta:

Na području opštine Petrovo (u svih 7 mjesnih zajednica) uspostavljeno je pružanje komunalne usluge odvoza kućnog otpada iz domaćinstva i otpada iz privrednih objekata od 2005. godine (veoma kratka tradicija u oblasti pružanja komunalnih usluga, opština nastala nakon rata i spada u nerazvijene opštine Republike Srpske). Navedene komunalne usluge vrši JKP „Voda“ Petrovo. Prikupljanje i odvoz otpada iz domaćinstva se vrši u urbanijim dijelovima mjesnih zajednica. Građani otpad odlažu u vlastite kante za otpad, a isti se od strane navedenog komunalnog preduzeća odvozi sedmično (po planu komunalnog preduzeća). Na području Opštine nema selektivnog prikupljanja i razdvajanja otpada, niti postoji sistem reciklaže istog. Takođe, na području Opštine nema uređene sanitarne deponije za odlaganje čvrstog komunalnog otpada. Do polovine 2006.g. prikupljeni otpad je bez prethodnog tretmana odlagan na divlju deponiju „Azbest“ u Petrovu. Skupština opštine Petrovo je dana 01.06.2006. godine donijela Odluku o otvaranju Stanice za razdvajanje čvrstog komunalnog otpada opštine Petrovo, te se od navedenog perioda prikupljeni čvrsti komunalni otpad odlaže u Stanici za razdvajanje čvrstog komunalnog otpada u Petrovu, koja je locirana neposredno pored vodotoka rijeke Spreče i granice sa Federacijom BiH (u potezu napuštene šljunkare) površine od 5 000 m². Uopšteno nizak nivo usluga koje nudi komunalno preduzeće, zastarjela i neadekvatna vozila, nedovoljna tehnička opremljenost, nedovoljan i veoma mali broj kontejnera koji se nalaze u lošem stanju a koji su postavljeni samo u strogom centru Opštine, ne osigurava povjerenje građana u pouzdane i kvalitetne usluge. Opština Petrovo nema uspostavljen sveobuhvatan informacioni sistem sa bazama podataka o korisnicima usluga, rutama, kontejnerima, finansijskom poslovanju i stopi naplate itd. Postojća baza podataka se ne ažurira redovno. Doprinos poboljšanju stanja zemljišta, te zaštite životne sredine je nabavka 10 kontejnera za odlaganje čvrstog komunalnog otpada (kapaciteta 1-1,5 m³) i 50 kanti za otpad iz domaćinstva a u svrhu poboljšanja usluga i sklapanja ugovora o odvozu komunalnog otpada sa novim korisnicima na području opštine Petrovo.

Cilj projekta:

Unapređen i proširen sistem pružanja komunalnih usluga

Ciljna grupa:

-Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove;
-Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti;
-SO-e Petrovo;
-JKP “Voda” Petrovo

Očekivani rezultati:

1. Nabavljeni i raspoređeni kontejneri i kante za prikupljanje čvrstog otpada
2. Povećano zadovoljstvo korisnika pruženim komunalnim uslugama
3. Smanjen broj novih divljih deponija na području opštine Petrovo

Indikatori:

-300 sklopljenih ugovora sa novim korisnicima za odvoz čvrstog komunalnog otpada;
-Troškovi čišćenja javnih površina smanjeni za 20% u odnosu na period prije intervencije;
-Povećano zadovoljstvo korisnika za 20%

Glavne aktivnosti:

1. Provesti postupak javne nabavke;
2. Rasporediti kontejnere i kante za komunalni otpad kod novo ugovorenih korisnika

Period implementacije:

2012.- 2014.

Glavni rizici:

-nedovoljan broj ponuđača predmetne nabavke;
-nestabilne cijene na tržištu

Predviđeni troškovi:

Ukupno: 12.000,00 KM

Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 30%, kredit 70%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Opština Petrovo	JKP "Voda" Petrovo

Strateški cilj 3.-ZEMLIŠTE i OTPAD Smanjeno zagađenje zemljišta uspostavljanjem ekonomski održivog i kvalitetnog sistema upravljanja čvrstim otpadom za cjelokupno (100%) područje opštine Petrovo i u potpunosti uklonjenim minsko-eksplozivnim sredstvima u svrhu zaštite životne sredine	Operativni cilj 3.2. Povećan kapacitet u tehničko-organizacionom smislu subjekata zaduženih za upravljanje otpadom u cilju proširenja na novih 300 korisnika i poboljšanja usluga	Mjera 3.2.1. Prikupljanje otpada prošireno na novih 300 korisnika na području opštine Petrovo (veza OC 3.2.)

Naziv projekta: 3.2.1.2. Nabavka specijalizovanog vozila za odvoz čvrstog komunalnog otpada

Opravanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta:

Na području opštine Petrovo (u svih 7 mjesnih zajednica) uspostavljeno je pružanje komunalne usluge odvoza kućnog otpada iz domaćinstva i otpada iz privrednih objekata od 2005.godine (veoma kratka tradicija u oblasti pružanja komunalnih usluga, opština nastala nakon rata i spada u nerazvijene opštine RS-e). Navedene komunalne usluge vrši JKP „Voda“ Petrovo. Prikupljanje i odvoz otpada iz domaćinstva se vrši u urbanijim dijelovima mjesnih zajednica. Građani komunalni otpad odlažu u vlastite kante za otpad, a isti se od strane navedenog komunalnog preduzeća odvozi sedmično (po planu komunalnog preduzeća). Na području Opštine nema selektivnog prikupljanja i razdvajanja otpada, niti postoji sistem reciklaže istog. Takođe, na području Opštine nema uređene sanitarne deponije za odlaganje čvrstog komunalnog otpada. Do polovine 2006.g. prikupljeni otpad je bez prethodnog tretmana odlagan na divlju deponiju „Azbest“ u Petrovu. Skupština opštine Petrovo je dana 01.06.2006.godine donijela Odluku o otvaranju Stanice za razdvajanje čvrstog komunalnog otpada opštine Petrovo, te se od navedenog perioda prikupljeni čvrsti komunalni otpad odlaže u Stanici za razdvajanje čvrstog komunalnog otpada u Petrovu, koja je locirana neposredno pored vodotoka rijeke Spreče i granice sa Federacijom BiH (u potezu napuštene šljunkare) površine od 5 000m². Uopšteno nizak nivo usluga koje nudi komunalno preduzeće, zastarjela i neadekvatna vozila, nedovoljna tehnička opremljenost, nedovoljan i veoma mali broj kontejnera koji se nalaze u lošem stanju a postavljeni su samo u strogom centru Opštine, ne osigurava povjerenje građana u pouzdane i odgovorne usluge. Opština Petrovo nema uspostavljen sveobuhvatan informacioni sistem sa bazama podataka o korisnicima usluga, rutama, kontejnerima, finansijskom poslovanju i stopi naplate, itd. Postojća baza podataka se ne ažurira redovno. Doprinos poboljšanju stanja zemljišta i obezbjeđivanju adekvatnog, puždanog i kvalitetnog odvoza čvrstog komunalnog otpada, te povećanje kapaciteta u tehničkom smislu javnog preduzeća koje pruža usluge odvoza komunalnog otpada je nabavka specijalizovanog vozila za odvoz čvrstog komunalnog otpada.

Cilj projekta:

Obezbjeđen adekvatan način odvoza čvrstog komunalnog otpada na području opštine Petrovo

Ciljna grupa:

-Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove;
-Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti;
SO-e Petrovo;
-JKP "Voda" Petrovo

Očekivani rezultati: 1.Nabavljeno specijalizovano vozilo za odvoz čvrstog komunalnog otpada	Indikatori: -Specijalizovano vozilo za odvoz čvrstog otpada registrovano -Smanjeni troškovi odvoza čvrstog otpada za 10% u odnosu na protekli period
Glavne aktivnosti: 1.Provesti postupak javne nabavke 2.Provesti obuku zaposlenih radnika (vozača) u JKP "Voda" Petrovo za rad na vozilu ;	Period implementacije: 2012.
Glavni rizici: -Nestabilne cijene; -Ograničen broj dobavljača u užem okruženju	Predviđeni troškovi: Ukupno: 90.000 KM
Status spremnosti projekta: <u>Spreman za implementaciju</u>	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (kredit 100 %)
Partner(i) Opština Petrovo	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija: JKP "Voda" Petrovo

Sektor atmosfere i energije

Osnovni koncepti projektnih prijedloga u oblasti atmosfere i energije su:

Strateški cilj 4.-ATMOSFERA i ENERGIJA Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4.1. Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Petrovo primjenom principa energetske efikasnosti	Mjera 4.1.1. Postavljena toplotna izolacija i stolarija na objektima pod ingerencijom opštine Petrovo (veza OC 4.1.)
Naziv projekta: 4.1.1.1. Utopljanje objekta administracije opštine Petrovo u skladu sa energetske efikasnim rješenjima		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Osnovni problem sektora građevinarstva pri zagrijavanju zgrada je postojanje zastarjelog, energetski neefikasnog i ekološki neprihvatljivog sistema grijanja. Objekat administracije opštine Petrovo spada u grupu izrazito energetski neefikasnih objekata sa potrošnjom i 3 puta većom od standarda za energetske efikasne objekte. Na području opštine Petrovo nema uspostavljenog daljinskog grijanja, te je sistem grijanja za individualno i kolektivno stanovanje, javne objekte i privredu individualan. Procjenjuje se da od 3336 domaćinstava (2010.g.) na području Opštine, 2/3 za zagrijavanje koriste peći na čvrsto gorivo (energent: ugalj, drva) i zagrijavaju 50% stambenog prostora.Ostatak domaćinstava posjeduje individualno centralno grijanje (kotlovnice manjeg kapaciteta) a kao energente koriste: ugalj, drva,		

piljevinu, plin, lož ulje, te zagrijavaju kompletan stambeni prostor. Takođe, najčešći energenti koji se koriste za grijanje u javnim institucijama i privrednim objektima su: ugalj, drva, piljevina, plin, lož ulje i električna energija (navedeni objekti posjeduju individualne sisteme grijanja-centralno grijanje), te se najčešće zagrijava 2/3 prostora. Objekat Administrativne službe opštine Petrovo se zagrijava sa individualnim sistemom grijanja. Površina zgrade je 596 m², spratnosti P+3, ukupan broj kancelarijskog prostora je 57.

Kao energenti se koriste: ugalj, drva i električna energija. Troškovi energenata za grejnu sezonu (15. oktobar-15. april) u 2009. godini iznosili su 9 916,00 KM, dok su za 2010. godinu iznosili 9 472,00 KM. Navedenim sistemom grijanja se zagrijava 57 kancelarija, sala za skupštinu, restoranski prostor „Cedam“ u prizemlju i hol na I spratu. Iz razloga što objekat sapada u grupu izrazito energetske neefikasne objekte, sadašnja radna temperatura u kancelarijskim prostorima je neadekvatna (ispod propisane). Korak u poboljšanju stanja objekta je primjena energetske efikasne rješenja, tj. postavljanje toplotne izolacije i kvalitetne stolarije na objektu u skladu sa važećim standardima energetske efikasnosti, kao primjer svim akterima na području opštine Petrovo.

<u>Cilj projekta:</u> Objekat administracije opštine Petrovo adaptiran u skladu sa osnovnim principima energetske efikasnosti	<u>Ciljna grupa:</u> -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti -SO-e Petrovo
<u>Očekivani rezultati:</u> 1. Zamjenjena kompletna spoljašnja stolarija na objektu Administracije opštine Petrovo; 2. Postavljen novi krov na objektu sa energetske efikasnom toplotnom izolacijom; 3. Ugrađena toplotna izolacija na vanjskim zidovima objekta u skladu sa principima energetske efikasnosti;	<u>Indikatori:</u> -Troškovi energenata za grijanje prostora predmetnog objekta 30 % manji u odnosu na troškove iz prethodnog perioda
<u>Glavne aktivnosti:</u> 1. Provesti energetske pregled predmetnog objekta; 2. Pripremiti projektno- tehničku dokumentaciju; 3. Provesti postupak javne nabavke; 4. Imenovati nadzorni organ	<u>Period implementacije:</u> 2012.-2015.
<u>Glavni rizici:</u> -Nestabilne cijene materijala i radova; - Komplikovane i spore procedure javnih nabavki; -Nestabilne cijene energenata (ugalj, drvo, plin itd.)	<u>Predviđeni troškovi:</u> Ukupno: 235 304,00 KM
<u>Status spremnosti projekta:</u> <u>Projektna ideja</u>	<u>Izvori finansiranja/sufinansiranja:</u> <u>Izvori:</u> (opštinski budžet 15%, grant od međunarodnih organizacija 85%)

Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
	Opština Petrovo

Strateški cilj 4.-ATMOSFERA i ENERGIJA Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4.1. Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Petrovo primjenom principa energetske efikasnosti	Mjera 4.1.1. Postavljena toplotna izolacija i stolarija na objektima pod ingerencijom opštine Petrovo (veza OC 4.1.)
Naziv projekta: 4.1.1.2. Utopljanje obrazovnih ustanova na području opštine Petrovo u skladu sa energetske efikasnim rješenjima		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Osnovni problem sektora građevinarstva pri zagrijavanju školskih objekata je postojanje zastarjelog, energetske neefikasnog i ekološki neprihvatljivog sistema grijanja. Najčešći energenti koji se koriste za grijanje u javnim institucijama i privrednim objektima na području opštine Petrovo su: ugalj, drva, piljevina, plin, lož ulje i električna energija. Navedeni objekti posjeduju individualne sisteme grijanja (centralno grijanje), te se najčešće zagrijava 2/3 prostora. Obrazovni objekti na području opštine Petrovo spadaju u grupu izrazito energetske neefikasnih objekata sa potrošnjom i 3 puta većom od standarda za energetske efikasne objekte. Obrazovni objekti su objekti osnovnog obrazovanja: OŠ „Vuk Karađžić“ Petrovo sa područnim odjeljenjima u MZ Porječina i MZ Krtova, OŠ „Sveti Sava“ Kakmuž sa područnim odjeljenjima u MZ Sočkovac i MZ Karanovac, kao i školski objekat srednjeg obrazovanja SŠC „Petrovo“ Petrovo. Korak u poboljšanju stanja svih obrazovnih objekata je postavljanje toplotne izolacije i energetske efikasne stolarije kako bi se obezbjedili potrebni uslovi za normalan rad prosvjetnih radnika i obrazovanje učenika, kao primjer svim akterima na području opštine Petrovo.		
<u>Cilj projekta:</u> Obrazovne ustanove na području opštine Petrovo adaptirane u skladu sa osnovnim principima energetske efikasnosti	<u>Ciljna grupa:</u> -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti -Uprave obrazovnih ustanova -SO-e Petrovo	
<u>Očekivani rezultati:</u> 1.Zamjenjena dotrajala i energetske neefikasna spoljašnja stolarija na obrazovnim ustanovama; 2.Postavljena spoljašnja toplotna izolacija na obrazovnim ustanovama;	<u>Indikatori:</u> -Troškovi energenata za grijanje prostora predmetnih objekata 30 % manji u odnosu na troškove iz prethodnog perioda	
<u>Glavne aktivnosti:</u> 1. Provesti energetske pregled predmetnih objekata; 2. Pripremiti projektno- tehničku	<u>Period implementacije:</u> 2013. -2017.	

dokumentaciju; 3. Provesti postupak javne nabavke; 4. Imenovati nadzorni organ	
Glavni rizici: -Nestabilne cijene materijala i radova; -Komplikovane i spore procedure javnih nabavki; -Nestabilne cijene energenata (ugalj, drvo, plin itd.)	Predviđeni troškovi: Ukupno: 441 524,25 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 10%, Ministarstvo prosvjete i kulture RS 40%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Ministarstvo prosvjete i kulture RS, Obrazovne ustanove sa područja opštine Petrovo	Opština Petrovo

Strateški cilj 4.-ATMOSFERA i ENERGIJA Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4.1. Smanjena potrošnja energije od fosilnih goriva za 5% u objektima pod ingerencijom opštine Petrovo, primjenom principa energetske efikasnosti	Mjera 4.1.1. Postavljena toplotna izolacija i stolarija na objektima pod ingerencijom opštine Petrovo (veza OC 4.1.)
Naziv projekta: 4.1.1.3. Utopljanje objekata JZU Doma zdravlja „Ozren” Petrovo u skladu sa energetske efikasnim rješenjima		
Opravanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Osnovni problem sektora građevinarstva kod zagrijavanja objekata JZU Doma zdravlja „Ozren” Petrovo je postojanje zastarjelog, energetske neefikasnog i ekološki neprihvatljivog sistema grijanja. Navedeni objekti spadaju u grupu izrazito energetske neefikasnih sa potrošnjom i 3 puta većom od standarda za energetske efikasne objekte. Na bazi prikupljenih podataka a koji su sastavni dio Izvještaja o stanju životne sredine opštine Petrovo na godišnjem nivou se za potrebe grijanja i ostalu potrošnju električne energije iskoristi 71.010.233 kWh energije. Sagorjevanjem ovih količina oslobađa se niz štetnih supstanci (ugljen dioksid, metan, sumpor dioksid, azotni oksidi, amonijak, nemetanski isparljivi organski spojevi, teški metali, ugljen monoksid, sitne čvrste čestice) i vrši se pritisak na atmosferu. Najčešći energenti koji se koriste za grijanje u javnim institucijama i privrednim objektima na području opštine Petrovo su: ugalj, drva, piljevina, plin, lož ulje i električna energija. Navedeni objekti posjeduju individualne sisteme grijanja (centralno grijanje), te se najčešće zagrijava 2/3 prostora. Korak u poboljšanju stanja svih objekata JZU Dom zdravlja „Ozren” Petrovo je postavljanje toplotne izolacije i energetske efikasne stolarije na predmetnim objektima kako bi se obezbjedili potrebni uslovi za normalan rad zdravstvenih radnika i kvalitetno pružanje zdravstvenih usluga. Takođe bi se povećalo zadovoljstvo svih korisnika zdravstvenih usluga koje pruža JZU Dom zdravlja „Ozren” Petrovo, kao jedine zdravstvene ustanove na području Opštine, a što bi poslužilo kao dobar primjer svim akterima na području opštine Petrovo.		

Cilj projekta: Objekti JZU Doma zdravlja „Ozren” Petrovo adaptirani u skladu sa osnovnim principima energetske efikasnosti	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti -Uprava JZU Dom zdravlja “Ozren” Petrovo -SO-e Petrovo
Očekivani rezultati: 1.Zamjenjena dotrajala i energetska neefikasna spoljašnja stolarija na predmetnim objektima; 2 Postavljena spoljašnja toplotna izolacija na predmetnim objektima; 3.Poboljšan kvalitet pružanja primarne zdravstvene zaštite	Indikatori: -Troškovi energenata za grijanje prostora predmetnih objekata 30 % manji u odnosu na troškove iz prethodnog perioda
Glavne aktivnosti: 1.Provesti energetska pregled predmetnih objekata; 2. Pripremiti projektno-tehničku dokumentaciju; 3.Provesti postupak javne nabavke; 4.Imenovati nadzorni organ	Period implementacije: 2013. -2017.
Glavni rizici: -Nestabilne cijene materijala i radova; -Komplikovane i spore procedure javnih nabavki; -Nestabilne cijene energenata (ugalj, drvo, plin itd.)	Predviđeni troškovi: Ukupno: 46. 742,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 10%, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS 30%, grant od međunarodnih organizacija 60%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS, JZU Dom zdravlja “Ozren” Petrovo	Opština Petrovo

Strateški cilj 4.-ATMOSFERA i ENERGIJA Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4. 2. Proizvedeno novih 18.750 kWh energije nastale od obnovljivih i/ili alternativnih izvora energije na području opštine Petrovo	Mjera 4.2.1. Instaliran solarni sistem za zagrijavanje vode na objektu JZU Dom zdravlja "Ozren" Petrovo (veza OC 4.2.)
Naziv projekta: 4.2.1.1 Obezbeđivanje potrebne količine tople vode u JZU Dom zdravlja „Ozren” Petrovo primjenom energetski efikasnih rješenja		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Na bazi prikupljenih podataka a koji su sastavni dio Izvještaja o stanju životne sredine opštine Petrovo na godišnjem nivou se za potrebe grijanja i ostalu potrošnju električne energije iskoristi 71.010.233 kWh energije. Sagorjevanjem ovih količina oslobađa se niz štetnih supstanci (ugljen dioksid, metan, sumpor dioksid, azotni oksidi, amonijak, nemetanski isparljivi organski spojevi, teški metali, ugljen monoksid, sitne čvrste čestice) i vrši se pritisak na atmosferu. Osnovni problem je postojanje zastarjelih, energetski neefikasnih i ekološki neprihvatljivih sistema grijanja stambenog, poslovnog i javnog prostora, kao i korištenje električne energije na energetski nefikasan način. Veći broj objekata na području Opštine (stambenih, poslovnih, javnih) spada u grupu izrazito energetski neefikasnih sa potrošnjama i 3 puta većim od standarda za energetski efikasne objekte.Najveći potrošač električne energije za obezbjeđivanje tople vode je JZU Dom zdravlja "Ozren" Petrovo sa područnim ambulancama u mjesnima zajednicama: Kakmuž, Sočkovac i Porječina. Korak u poboljšanju stanja i smanjenja oslobađanja štetnih supstanci u atmosferu koji nastaju kao posledica sagorjevanja je instaliranje solarnog sistema na objekte JZU Dom zdravlja "Ozren" Petrovo, kao jedan od načina primjene energetski efikasnih i prihvatljivih rješenja a koji bi poslužio kao primjer svim akterima na području opštine Petrovo.		
Cilj projekta: Korištenje solarne energije za zagrijavanje vode primjenom principa korišćenja obnovljivih izvora energije	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -Uprava JZU Dom zdravlja "Ozren" Petrovo; -SO-e Petrovo	
Očekivani rezultati: 1.Instaliran solarni sistem na objektu JZU Dom zdravlja "Ozren" Petrovo 2. Povećana javna svijest u vezi sa prednostima korištenja energetski efikasnih i obnovljivih izvora energije, kao i svijest o značaju zaštite životne sredine	Indikatori: -Troškovi električne energije za zagrijavanje vode manji za 20% u odnosu na troškove iz prethodnog perioda	
Glavne aktivnosti: 1.Pripremiti projektno-tehničku dokumentaciju; 2.Provesti postupak javne nabavke; 3.Imenovati nadzorni organ 4.Obezbediti medijsko	Period implementacije: 2014. -2017.	

praćenje projekta	
Glavni rizici: - Nestabilne cijene solarnih sistema na tržištu; - Mala zainteresovanost ponuđača u postupku javne nabavke; - Nestabilne cijene električne energije	Predviđeni troškovi: Ukupno: 25 000,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 10%, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS 20%, JZU DOM zdravlja „Ozren” Petrovo 10%, grant od međunarodnih organizacija 60%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS, Opština Petrovo	JZU Dom zdravlja “Ozren” Petrovo

Strateški cilj 4.-ATMOSFERA i ENERGIJA Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4.3. Smanjena potrošnja električne energije u sistemu javne rasvjete opštine Petrovo za 30%	Mjera 4.3.1. Modernizacija sistema javne rasvjete na području opštine Petrovo (veza OC 4.3.)
Naziv projekta: 4.3.1.1. Energetski efikasan sistem javne rasvjete opštine Petrovo (veza OC 4.3.)		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis programa: Do 5% budžeta lokalnih zajednica se izdvaja na troškove električne energije i održavanja sistema javne rasvjete. Godišnji troškovi električne energije za sistem javne rasvjete opštine Petrovo su oko 25.000 KM (oko 18 000 KM troškovi električne energije i 7000 KM za održavanje) . Osnovni razlog za ovako visoke troškove je primjena energetski neefikasnih rasvjetnih tjela koji gotovo 90% energije pretvaraju u toplotu a samo 10% u svjetlost. Uz to troškovi održavanja su relativno visoki, jer je vijek trajanja rasvjetnih tijela koja trenutno postoje u sistemu javne rasvjete oko 4000 radnih sati. Takođe, postojeći sistem javne rasvjete nije automatizovan, te nije urađen po važećim standardima. Korak u poboljšanju i optimizaciji sistema javne rasvjete je automatizacija i zamjena energetski neefikasnih rasvjetnih tjela sa LED sijalicama koje troše i do 70% manje električne energije i traju i do 50.000 radnih sati uz zadržavanje istog nivoa osvijetljenosti javnog prostora po važećim standardima. Sve konvencionalne sijalice bile bi zamjenjene sa energetski efikasnim sijalicama od 35 W.Kao dodatak modernizaciji i optimizaciji sistema javne rasvjete bilo bi instalirano 14 tajmera u svih 7 mjesnih zajednica oštine Petrovo, što bi poboljšalo ukupni efekat projekta.		

Cilj projekta: 1.Modernizacija sistema javne rasvjete opštine Petrovo kroz instalaciju tajmera i promjenu zastarjelih energetskih neefikasnih sijalica sa novim energetski efikasnim rješenjima; 2.Povećanje javne svijesti građana u vezi sa važnim elementima i temama energetski efikasne javne rasvjete	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -SO-e Petrovo
Očekivani rezultati: 1.182 energetski neefikasne sijalice zamjenjene sa energetski efikasnim rješenjima. 2.Povećana javna svijest u vezi sa prednostima energetski efikasne rasvjete, kao i svjest o značaju zaštite životne sredine. 3.Osigurana medijska promocija energetski efikasnih rješenja.	Indikatori: -182 energetski neefikasne sijalice u mjesnim zajednicama su zamjenjene sa energetski efikasnim rješenjima; -14 tajmera instaliranih u kompletnom sistemu javne rasvjete opštine Petrovo (u svih 7 MZ-a); -Smanjena potrošnja električne energije i troškova održavanja za sistem javne rasvjete do 30% u odnosu na troškove iz prethodnog perioda
Glavne aktivnosti: 1.Modernizacija sistema javne rasvjete: 1.1.Pripremiti dokumentaciju za nabavku i instalaciju energetski efikasnih sijalica 1.2. Sprovesti postupak javne nabavke 1.3.Imenovati nadzorni organ 2.Kampanja podizanja javne svijesti građana: 2.1.Pripremiti promotivni materijal za kampanju podizanja javne svijesti građana: baner, letci, kratke brošure 2.2.Sprovesti kampanju podizanja svijesti građana: ulične akcije u svih 7 mjesnih zajednica opštine Petrovo, okrugli sto 2.3.Obezbjediti medijsko praćenje projekta	Period implementacije: 2012.

Glavni rizici: -Nestabilne cijene LED sijalica na tržištu; -Mala zainteresovanost ponuđača u postupku javne nabavke; -Mala zainteresovanost građana da steknu nova znanja u vezi sa energetske efikasnom javnom rasvjetom; - Nestabilne cijene električne energije;	Predviđeni troškovi: Ukupno: 75 000,00 KM
Status spremnosti projekta: Implementacija u toku	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 50%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Opština Petrovo	NVO-a

Strateški cilj 4.-ATMOSFERA i ENERGIJA Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4.4. 5% stanovništva opštine Petrovo upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije	Mjera 4.4.1. Organizovana predavanja o mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije (veza OC 4.4.)
Naziv projekta: 4.4.1.1. Okrugli stolovi: „Mogućnosti primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije u domaćinstvu i privredi” (veza OC 4.4.)		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Osnovni problem sektora građevinarstva (kolektivnog i individualnog) i zagrijavanja istog je postojanje zastarjelog, energetske neefikasnog i ekološki neprihvatljivog sistema grijanja. Većina objekata na području opštine Petrovo spada u grupu izrazito energetske neefikasnih sa potrošnjom i 3 puta većom od standarda za energetske efikasne objekte. Na području opštine Petrovo nema uspostavljenog daljinskog grijanja, te je sistem grijanja za individualno i kolektivno stanovanje, javne objekte i privredu individualan. Procjenjuje se da od 3336 domaćinstava (2010.g.) na području Opštine, 2/3 za zagrijavanje koriste peći na čvrsto gorivo (energenti: ugalj, drva) i zagrijavaju 50% stambenog prostora, dok ostatak posjeduje individualno centralno grijanje (kotlovnice manjeg kapaciteta) a kao energente koriste: ugalj, drva, piljevinu, plin, lož ulje, te zagrijavaju kompletan stambeni prostor. Takođe, najčešći energenti koji se koriste za grijanje u javnim institucijama i privrednim objektima su: ugalj, drva, piljevina, plin, lož ulje i električna energija, te se najčešće zagrijava 2/3 prostora. Na bazi prikupljenih podataka a koji su sastavni dio Izvještaja o stanju životne sredine opštine Petrovo na godišnjem nivou se za potrebe grijanja i ostalu potrošnju električne energije iskoristi 71.010.233 kWh energije. Sagorjevanjem ovih energenata oslobađa se niz štetnih supstanci (ugljen dioksid, metan, sumpor dioksid, azotni oksidi, amonijak, nemetanski isparljivi organski spojevi, teški metali, ugljen monoksid, sitne čvrste čestice) i vrši se pritisak na atmosferu. Posljedica ovakvog stanja je nizak nivo svijesti i informisanosti svih građana opštine Petrovo (stanovništva, privrednih subjekata i javnih institucija) o mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije, njihovim prednostima i mogućim uštedama u potrošnji energenata, kako u domaćinstvu, tako		

i u poslovanju. Jedan od bitnih prepreka za rješavanje ovog problema je “mala” ekonomska moć građana i nemogućnost lakom pristupu informacija iz ove oblasti.
Korak u poboljšanju stanja sektora građevinarstva je održavanje okrugli stolova o mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije u domaćinstvu i privredi, kako bih se uključio što veći broj građana opštine Petrovo i na adekvatan način bio informisan.

Cilj projekta: Povećanje javne svijesti građana u vezi sa važnim elementima i temama energetske efikasnosti i mogućnostima primjene obnovljivih izvora energije u domaćinstvu i privredi	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti -Građani i privrednici opštine Petrovo
Očekivani rezultati: 1.Održana 2 okrugla stola: „Mogućnosti primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije u domaćinstvu i privredi”; 2.Osigurana medijska promocija održavanja okruglih stolova	Indikatori: -Broj prisutnih građana i privrednika na održanim okruglim stolovima
Glavne aktivnosti: 1.Angažovati predavača; 2.Obezbjediti prostor za održavanje okruglih stolova; 3.Uputiti pozive građanima, privrednicima i svim zainteresovanim akterima opštine Petrovo; -4.Obezbjediti medijsko praćenje projekta; 5.Izvršiti monitoring i evaluaciju	Period implementacije: 2012. -2014.
Glavni rizici: -Mala zainteresovanost relevantnih predavača; -Mala zainteresovanost građana, privrednika i drugih aktera da steknu nova znanja	Predviđeni troškovi: Ukupno: 5000,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektni prijedlog	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 100%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Javne institucije; Nevladin sektor	Opština Petrovo

Strateški cilj 4.-ATMOSFERA i ENERGIJA Smanjeno zagađenje vazduha prouzrokovano sagorjevanjem fosilnih goriva za 20%.	Operativni cilj 4.4. 5% stanovništva opštine Petrovo upoznato sa mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije	Mjera 4.4.2. Promovisan značaj i potreba primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i mogućnosti korišćenja obnovljivih izvora energije na području opštine Petrovo (veza OC 4.4.)
Naziv projekta: 4.4.2.1. Ulična kampanja podizanja svijesti građana opštine Petrovo o značaju i mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije u svih 7 mjesnih zajednica (veza OC 4.4.)		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Osnovni problem sektora građevinarstva (kolektivnog i individualnog) i zagrijavanja istog je postojanje zastarjelog, energetske neefikasnog i ekološki neprihvatljivog sistema grijanja. Većina objekata na području opštine Petrovo spada u grupu izrazito energetske neefikasnih sa potrošnjom i 3 puta većom od standarda za energetske efikasne objekte. Na području opštine Petrovo nema uspostavljenog daljinskog grijanja, te je sistem grijanja za individualno i kolektivno stanovanje, javne objekte i privredu individualan. Procjenjuje se da od 3336 domaćinstava (2010.g.) na području Opštine, 2/3 za zagrijavanje koriste peći na čvrsto gorivo (energenti: ugalj, drva) i zagrijavaju 50% stambenog prostora, dok ostatak posjeduje individualno centralno grijanje (kotlovnice manjeg kapaciteta) a kao energente koriste: ugalj, drva, piljevinu, plin, lož ulje, te zagrijavaju kompletan stambeni prostor. Takođe, najčešći energenti koji se koriste za grijanje u javnim institucijama i privrednim objektima su: ugalj, drva, piljevina, plin, lož ulje i električna energija, te se najčešće zagrijava 2/3 prostora. Na bazi prikupljenih podataka a koji su sastavni dio Izvještaja o stanju životne sredine opštine Petrovo na godišnjem nivou se za potrebe grijanja i ostalu potrošnju električne energije iskoristi 71.010.233 kWh energije. Sagorjevanjem ovih energenata oslobađa se niz štetnih supstanci (ugljen dioksid, metan, sumpor dioksid, azotni oksidi, amonijak, nemetanski isparljivi organski spojevi, teški metali, ugljen monoksid, sitne čvrste čestice) i vrši se pritisak na atmosferu. Posljedica ovakvog stanja je nizak nivo svijesti i informisanosti svih građana opštine Petrovo (stanovništva, privrdnih subjekata i javnih institucija) o mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije, njihovim prednostima i mogućim uštedama u potrošnji energenata, kako u domaćinstvu, tako i u poslovanju. Jedan od bitnih prepreka za rješavanje ovog problema je "mala" ekonomska moć građana i nemogućnost lakom pristupu informacija iz ove oblasti. Korak u poboljšanju stanja sektora građevinarstva je održavanje „uličnih kampanja“ o mogućnostima primjene osnovnih principa energetske efikasnosti i korišćenja obnovljivih izvora energije u domaćinstvu i privredi, kako bih se uključio što veći broj građana i zainteresovanih aktera opštine Petrovo, te na adekvatan način bili informisani.		
Cilj projekta: Povećanje javne svijesti građana u vezi sa osnovnim principima energetske efikasnosti i mogućnostima primjene obnovljivih izvora energije u domaćinstvu i privredi u svih 7 mjesnih zajednica u svrhu zaštite životne sredine	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti -Građani i zainteresovani akteri opštine Petrovo	
Očekivani rezultati: 1. Izrađen promotivni material za ulične kampanje podizanja svijesti (baner, letci, brošure)	Indikatori: -sprovedeno 7 uličnih kampanja u svim mjesnim zajednicama i distribuiran promotivni materijal	

2.Sprovedeno 7 “uličnih kampanja” u svim mjesnim zajednicama; 3.Osigurana medijska promocija održavanja uličnih kampanja	
Glavne aktivnosti: 1.Pripremiti promotivni materijal; 2.Angažovati volontere za ulične kampanje; 3.Sprovesti kampanje podizanja svijesti građana 4.Obezbjediti medijsko praćenje projekta; 5.Izvršiti monitoring i evaluaciju	Period implementacije: 2012. -2014.
Glavni rizici: -Nestabilne cijene dizajna i štampanja; -Mala zainteresovanost građana i drugih aktera da steknu nova znanja;	Predviđeni troškovi: Ukupno: 5000,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektни prijedlog	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 50%, grant od međunarodnih organizacija 50%)
Partner(i) Javne institucije, privrednici opštine Petrovo, Nevladin sektor	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija: Opština Petrovo

Sektor biološke raznolikosti i kulturno-istorijskog naslijeđa

Osnovni koncepti projektnih prijedloga u oblasti ovog sektora su:

Strateški cilj 5.- BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KULTURNO ISTORISKO NASLIJEĐE Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciju održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i kulturno-istorijsko-prirodno naslijeđe opštine Petrovo	Operativni cilj 5.1. Valorizovano stanje i identifikovane mjere zaštite biološke raznolikosti, kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa	Mjera 5.1.1. Identifikovan obim degradacije biljnog i životinjskog svijeta i predložene mjere revitalizacije (veza OC 5.1.)
Naziv projekta: 5.1.1.1 Izrada studije obima degradacije biljnog i životinjskog svijeta, identifikacija mjera za revitalizaciju biološke raznolikosti		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Prirodno naslijeđe postoji na području cjelokupne opštine Petrovo. Cilj projekta je očuvanje i zaštita od propadanja i uništavanja. Studijom će se izvršiti valorizacija stanja i identifikovati će se mjere zaštite. Raznolikost biljnog i životinjskog svijeta predstavlja osnov za razvoj: poljoprivrede, održivog turizma, šumarstva i očuvanja životne sredine opštine Petrovo.		
Cilj projekta: Valorizacija stanja biljnog i životinjskog svijeta i utvrđivanje mjera zaštite	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -SO-e Petrovo; -Turistička organizacija; -ŠG Petrovo; -Poljoprivrednici; -Nevladin sektor	
Očekivani rezultati: 1.Izrađena baza podataka za biljne i životinjski svijet na području opštine Petrovo 2.Predložene mjere zaštite 3.Promovisan projekat	Indikatori: -Identifikovan broj biljnih i životinjskih vrsta na području opštine Petrovo kojima je potrebna zaštita i revitalizacija	
Glavne aktivnosti: 1. Formirati radnu grupu za izradu studije; 2. Održati konsultativne sastanke radne grupe za izradu studije; 3. Angažovati eksterne eksperte za pripremu studije; 4. Obezbjediti medijsko praćenje projekta	Period implementacije: 2013.-2016.	

Glavni rizici: -Nepostojanje inicijalne baze podataka o biljnom i životinjskom svijetu opštine Petrovo; -Nepristupačnost lokacija na kojima se nalazi prirodno naslijeđe; -Nedostatak eksternih eksperata u bližem okruženju	Predviđeni troškovi: Ukupno: 10. 000,00 KM
Status spremnosti projekta: Projektna ideja	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 50%, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS 50%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, Nevladin sektor sa područja opštine Petrovo	Opština Petrovo

Strateški cilj 5.- BIOLOŠKA RAZNOLIKOST I KULTURNO ISTORISKO NASLIJEĐE Sačuvana, adekvatno vrednovana i u funkciju održivog razvoja stavljena biološka raznolikost i kulturno-istorijsko-prirodno naslijeđe opštine Petrovo	Operativni cilj 5.1. Valorizovano stanje i identifikovane mjere zaštite biološke raznolikosti, kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa	Mjera 5.1.2. Identifikovan obim degradacije kulturno-istorijskog naslijeđa opštine Petrovo i predložene mjere revitalizacije (veza OC 5.1.)
Naziv projekta: 5.1.2.1. Formiranje baze podataka kulturno-istorijskog naslijeđa opštine Petrovo		
Opravdanost (problem i rješenje) i kratak opis projekta: Kulturno-istorijsko naslijeđe postoji na području cjelokupne opštine Petrovo, al o njemu ne postoji jedinstvena baza podataka.Za neke od kulturno-istorijski znamenitosti ne postoje pisani tragovi, tako da su isti prepušteni zaboravu. Cilj projekta je formiranje baze podataka kulturno-istorijskog nasleđa u svrhu trajnog mapiranja i predlaganje mjera za očuvanje i zaštitu. Kulturno-istorijsko naslijeđe predstavlja osnov za razvojdrživog turizma i očuvanje identiteta naroda ovog kraja.		
Cilj projekta: Identifikacija i sistematizacija kulturno-istorijskog naslijeđa opštine Petrovo i utvrđivanje mjera zaštite	Ciljna grupa: -Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove; -Odjeljenje za privredu, finansije i društvene djelatnosti; -SO-e Petrovo; -Turistička organizacija; -Centar za kulturu i obrazovanje; -Nevladin sektor	

<u>Očekivani rezultati:</u> 1. Formirana baza podataka 2. Predložene mjere zaštite 3. Promovisan projekat	Indikatori: -Identifikovano kulturno-istorijsko naslijeđe opštine Petrovo
<u>Glavne aktivnosti:</u> 1. Formirati radnu grupu za izradu baze podataka; 2. Održati konsultativne sastanke radne grupe; 3. Angažovati eksterne eksperte; 4. Snimiti stanje na terenu; 5. Obezbediti medijsko praćenje projekta	Period implementacije: 2013.-2017.
<u>Glavni rizici:</u> -Nepostojanje inicijalne baze podataka o biljnom i životinjskom svijetu opštine Petrovo; -Nepristupačnost lokacija na kojima se nalazi prirodno naslijeđe; -Nedostatak eksternih eksperata u bližem okruženju	Predviđeni troškovi: Ukupno: 15. 000,00 KM
Status spremnosti projekta: <u>Projektna ideja</u>	Izvori finansiranja/sufinansiranja: Izvori: (opštinski budžet 50%, Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS 25%, Ministarstvo prosvjete i kulture RS 25%)
Partner(i)	Nosilac projekta/implementacija/monitoring i evaluacija:
Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS, Ministarstvo prosvjete i kulture RS, Nevladin sektor sa područja opštine Petrovo	Opština Petrovo

Reference

- Publikacija o zdravstvenom stanju stanovništva Republike Srpske za 2008. godinu
http://www.phi.rs.ba/documents/publikacija_zdr_stanje_2008.pdf
- ANALIZA UTICAJA KVALITETA ZEMLJIŠTA I VODE NA ŽIVOTNU SREDINU ZA OPŠTINU PETROVO, Institut za energetiku, procesnu tehniku i zaštitu životne sredine, FTN Novi Sad
- Okvirni plan razvoja vodoprivrede RS:
http://vodeherc.org/images/stories/dokumenti/okvirni_plan_razvoja_vodoprivrede.pdf
- Akcioni plan za realizaciju Okvirnog plana razvoja vodoprivrede RS
http://vodeherc.org/images/stories/dokumenti/akcioni_plan.pdf
- Vodno zakonodavstvo Evropske Unije <http://www.voda.hr>
- Okvirna direktiva o vodama: <http://www.voda.hr/Default.aspx?sec=194>
- Agencija za vode oblasnog riječnog sliva Save, Bijeljina (Republika Srpska): <http://www.voders.org>
- Ocjena monitoringa voda oblasnog riječnog sliva rijeke Save 2009
- Zakon o zaštiti životne sredine (Sl. glasnik RS 28/07)
- Uredba o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumi za odlučivanje o obavezi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu (Sl. glasnik RS 7/06)
- Uredba o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu (Sl. glasnik RS 7/06)
- Izvještaj o stanju životne sredine Federacije Bosne i Hercegovine: <http://www.okolis.ba/ba/page/37>
- Prvi nacionalni izvještaj Bosne i Hercegovine za konvenciju o biološkoj raznolikosti (<http://www.fmoit.gov.ba/ba/page/63/bh-chm>)
- Prvi nacionalni izvještaj BiH u skladu sa Okvirnom UN konvencijom o klimatskim promjenama
<http://www.unfccc.ba/ba/posljednje/novosti/21-bih-adopts-the-initial-national-communication-under-the-united-nations-framework-convention-on-climate-change>
- Zakon o zaštiti prirode (Sl. glasnik RS 50/02)
- Zakon o zaštiti vazduha (Sl. glasnik RS 53/02)
- Zakon o upravljanju otpadom (Sl. glasnik RS 53/02)
- Zakon o vodama (Sl. glasnik RS 50/06)
- Zakon o uređenju prostora i građenju (Sl. glasnik RS 55/10)

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE OPŠTINE

Jovo Nikolić, s.r.

Broj: 01-022-66/12